

Çevre ve Değerlerde **PUSULA**

Çevre Duyarlılığın Değerlerine Sahip Çıkıyorum Projesi Aylık Eğitimci Kılavuzu-Şubat 2025

Sevgi-Dostluk-Merhamet

ISBN: 978-975-11-8266-1

*Çevreme Duyarlıyım
Değerlerime Sahip Çıkıyorum*

EĞİTİCİ KILAVUZU

Sevgi-Dostluk-Merhamet

Şubat-2025

Genel Yayın Yönetmeni

Dr. Ahmet İŞLEYEN

Yayın Koordinatörü

Mustafa YILDIZ

Proje Koordinatörü

Abdulaziz GÜVEN

Editör

Nuray UĞURLUOĞLU

Yazarlar

Ayşegül CANDER

Gül Betül YILMAZ

Habibe YILMAZ

Mehmet GÜVEN

Nuray UĞURLUOĞLU

Semra ERDOĞAN

Sevda DEMİRBAĞ BAYRAK

Sevdegül ÇEKİÇ

Sibel ÇAVUŞ

Şeyma YILDIZ

Kapak ve İç Tasarım

Faize ULUSOY

Resimleme

Mehmet Ali KARAASLAN

Umut YAĞCI

ISBN: 978-975-11-8266-1

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ

Kılavuz Hakkında	4
Etkinlikler Uygulanırken Dikkat Edilmesi Gereken Hususlar	5
Kılavuz Uygulama Rehberi	6
Aylık Çalışma Planı Oluşturma	6
Kılavuz İçerik Rehberi	13

1. HAFTA

Aktif Öğrenme	14
Şehir ve Kültür Gezisi	14
Sevgini Erteleme	15
Ben Kimim?	16
Sevgi Her Yerde	25
Sevgi Nedir? Ne Değildir?	25
Hayat Bayram Olsa	27
Gizli Kahraman	28
Kelimelerin Gücü	28
Görsel Yorumlama	29
Yarışma	30
Sevgi Balonu	30
Edebî Metinler	31
Sevgi Sofrası	31
Kalbim Sevgiyle Dolu	32
Sevgi	33
Dijital İçerik	34
Mesajını Güçlendir	35

2. HAFTA

Aktif Öğrenme	37
Petek Bulmaca	37
Önce Selam Sonra Kelam	39
Kültürler Arası Kardeşlik Yolu	40
Dostluk Hatıraları	40
Zor Gün Dostu	41
Dostluk İstasyonu	42
Uyumla Dengede	43
Çerçevem Değişince	44
Edebî Metinler	46
Fare ile Kurbağa	46
Dostumu Seçiyorum	47
Dijital İçerik	48
Mesajını Güçlendir	49

3. HAFTA

Aktif Öğrenme	51
Vefalı Dost	51
Elim Kartta	52
Kalbim Dostluktan Yana	53
Sevgi-Dostluk-Kardeşlik Çizgisi	54
Arkadaş Dediğin	55
Değerler Labirentim	56
Dostluk Çarkı	58
Dostluk El İzi	59
Edebî Metinler	60
Can Dostum	60
Hayat Arkadaşı	63
Bir Sonsuzluk Yolculuğu	64
Dijital İçerik	65
Mesajını Güçlendir	66

4. HAFTA

Aktif Öğrenme	68
Medeniyetimizden Merhamet Örnekleri	68
Renkli Cümleler	69
Merhametli Ol Sevgiyle Dol	70
Merhamette Zirve	70
Bizim Gözümüzden	71
Merhamet Çınarı	73
Görsel Yorumlama	74
Edebî Metinler	75
Doktor	75
İz Bırakmak	76
Merhamet	78
Dijital İçerik	79
Mesajını Güçlendir	80
Öğrencilerimizin Kaleminden	82

VELİ ETKİNLİKLERİ

Eski Fotoğraflar	83
Hayvanlara Merhamet	83
Dede/Nine Torun Buluşmaları	84
Dijital İçerik	84
Veli Mektubu	85

KILAVUZ HAKKINDA

Sevgi, insanı bir olaya, duruma veya bir kimseye karşı yakın ilgi ve bağlılık göstermeye yöneltten bir duygu olarak tanımlanabilir. Sevgi, kalpleri birleştiren ve ruhları yücelten bir bağıdır. Mevlana "Sevgide güneş gibi ol, dostluk ve kardeşlikte akarsu gibi" diyerek sevginin sınırsız, koşulsuz doğasına dikkat çeker.

Dostluk, insan ruhunun en saf ve en samimi bağlarından biridir. İçten bağlılık ve sevgiyle temellendirilmiş arkadaşlıkta, Mevlana'nın "İnsan dostunun huyunu alır." sözü, dostluğun birey üzerindeki dönüştürücü etkisini veciz bir şekilde özetler. Dostluk, sadece paylaşmak değil, aynı zamanda zor zamanlarda bir omuz, karanlıkta bir ışık ve mutlulukta bir yoldaş olmaktır. Yunus Emre'nin "Kırma dostun kalbini, onaracak ustası yok." sözü, dostluğun naif ve korunması gereken doğasını vurgular.

Merhamet, insanın yüreğini yumuşatan, başkalarının acılarına duyulan derin bir şefkatle hayata dokunma erdemidir. Mevlana'nın, "Şefkat ve merhamette güneş gibi ol!" ifadesi, merhametin güçlü ve etkili yönünü belirtir. Merhametli insan, yalnızca başkalarının acılarını empatiyle anlamakla kalmaz, aynı zamanda bu acılara karşı bir iyilik ve şefkatle karşılık verme arzusunu da taşır.

Değerler, bir milletin manevi varlığını teşkil eden, bireylerin hayatlarına yön veren en kıymetli öğelerdir. Sevgi, dostluk, merhamet gibi yüksek hasletler, yalnızca bireylerin ruhlarını süslemekle kalmaz; aynı zamanda toplumsal nizamı korur ve insan ilişkilerinin temelini sağlam bir zemin üzerine inşa eder. Bu değerler, tıpkı geceyi aydınlatan yıldızlar gibi karanlık anlarda yol gösterir. Bu bağlamda sevgi, dostluk ve merhamet birbirini tamamlayan, insanları daha güzel bir dünyaya yönlendiren güçlü etkilere sahiptir. Sevgi, gönülleri bir araya getirir; dostluk, kalpleri kenetler; merhamet ise yüreklere huzur serper.

Bir toplumun manevi iklimini yansıtan bu ulvi değerler, insan fıtratının en zarif nakışlarıdır. Nasıl ki inci, sabırla şekillenir; değerler de insanın irfan yolculuğunda ahenkle işlenir, gönül aynasında yansımalarını bulur. Sevgi, dostluk ve merhamet, bir medeniyetin kemalatını ve fertlerin ahlakını yansıtan en güzel aynalardır. Onlar ki hem bireyin ruhunu hem toplumun kalbini bir nakkaş titizliğiyle işler, fertleri huzur içinde birleştirir. Bu değerler, yalnızca bireysel ilişkileri değil, toplumsal bağları da güçlendirir.

Kadim tarih ve medeniyetimize baktığımız zaman, ailemizden başlayıp mahallemize, köyümüze, ilçemize ve ilimize kısacası tüm vatanımıza yayılan sevgi, dostluk, merhamet gibi yüce duygular, bizi görünmez bağlarla birbirimize bağlamıştır. Birlik ve beraberlik içinde yüzyıllarca başımız dik olarak yaşamamızı sağlamıştır.

Bugün; başı dik, birlik içinde, dostluk ve kardeşlik duygularıyla bezenmiş bir toplum olarak yaşayabiliyorsak bu değerlere hâlâ sahip olduğumuz içindir. Bizim milletimiz bu manevi duyguları, günlük hayatına o kadar nakşetmiş ki Anadolu'nun her köşesine ekilen sevgi tohumları asırlık çınarlara dönüşmüş, gölgesi insanlığa ve tüm dünyaya tesir etmiştir.

Yüzyıllardır sahip olduğumuz değerlerin gelecek nesillere aktarılması güçlü toplum yapısının devamı için vazgeçilmezdir. Bu süreçte ebeveynlerin ve eğitimcilerin üstleneceği rol büyük önem taşır. Ebeveynler ve eğitimciler olarak gelecek nesillerimize bizi biz yapan değerlerimizi aktarabilir ve bu değerleri hayatımızın doğal bir parçası hâline getirebilirsek geleceğe güvenle bakabilir, daha güçlü bir toplum hâlinde yaşamaya devam edebiliriz. Bizler, toplumsal değerlerimiz ile sevgi, dostluk ve merhamet tohumlarını siz değerli öğretmenlerimiz, velilerimiz ve öğrencilerimize yaşayarak ve yaşatarak aktarmak istiyoruz.

Sevgi, dostluk ve merhamet değerlerini içeren kılavuzumuz, öğrencilerine değerler eğitimi verme gayretinde olan değerler kulübü temsilci öğretmenleri ve eğitimcilerin kullanımları için hazırlanan içeriklerden oluşmaktadır.

Kılavuzda, öğrencileri öğrenme çıktılarına ulaştıracak okul içinde ve okul dışında (mahalle, yakın ve uzak çevre vb.), Millî Eğitim Bakanlığı (MEB), Diyanet İşleri Başkanlığı (DİB) ve Gençlik ve Spor Bakanlığına (GSB) ait kurum ve kuruluşların tamamında, aile ve çevreyi de sürece dâhil edecek etkinliklere yer verilmiştir.

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nde yer aldığı gibi değerlerimiz; kişinin varoluşsal olarak anlam kazanmasına, hayata anlam katmasına, kendi içinde ahenkli olmasına, ahlaklı ve erdemli bir kişilik yapısı kazanmasına ve tekâmülüne hizmet ederek içinde yaşadığımız toplumla bütünleşmesine ve nitelikli toplumsal ilişkiler geliştirmesine kılavuzluk eder.

Eğitici Kılavuzu hazırlanırken Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Ortak Metni'nde yer alan "Erdem-Değer-Eylem" modelindeki değerler ve süreç bileşenleri incelenerek hedefler oluşturulmuştur. Bu modelde ana hedef; eylemlerden değerlere, değerlerden erdemli insana, erdemli insandan nihai hedef olan "huzurlu aile ve toplum" ile "yaşanabilir çevrede huzurlu insan"a ulaşmaktır.

Maarif Modeli'ndeki değerler, içeriğin hazırlanmasında ve uygulanmasında temel teşkil etmiştir. Öğrencinin bu değerler çerçevesinde yakın ve uzak çevresiyle etkileşim içinde olması da hedeflenmiştir. Öğrencilerin iş birliği yapabilmeleri, etkin öğrenmeyi gerçekleştirebilmeleri, öğrenme şekillerini ve bireysel farklılıklarını keşfedebilmeleri için farklı öğretim yöntem ve teknikleri kullanılmıştır.

Kılavuzdaki etkinlikler; öğrencileri düşünmeye, sorgulamaya ve olumlu davranışlar kazandırmaya teşvik eder. Öğrencilerin fiziksel, sosyal ve duygusal gelişimini destekler. Bu yönüyle kapsayıcı ve bütünleştirici bir özellik taşır. Ayrıca yapılan etkinlikler öğrencilerin;

- Millî, manevi, insani, ahlakî ve kültürel değerlere sahip çıkan,
- İnsan, şehir, kültür ve medeniyet arasında sağlıklı ilişkiler kuran,
- Sosyal sorumluluklarını bilen, tarihî mirasına sahip çıkan,
- Dengeli, duyarlı, öz denetimli bireyler olarak yetişmelerine katkıda bulunur.

ETKİNLİKLER UYGULANIRKEN DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN HUSUSLAR

1. Etkinlikleri uygulama esnasında öğrencilerin farklı becerileri, ihtiyaçları, hazırbulunuşlukları, ilgileri ve öğrenme tercihleri göz önünde bulundurularak uygun öğrenme-öğretme yöntem ve teknikleri dikkate alınmalıdır.
2. Eğitimci, yayımlanacak Yıllık Çalışma Planı ve Eğitimci Kılavuzları kapsamında çalışma planı hazırlamalı ve yürütmelidir.
3. Etkinlikler MEB Eğitim Kurumları Sosyal Etkinlikler Yönetmeliği ile MEB Sosyal Etkinlik İzinleri Yönergesi dikkate alınarak hazırlanmalıdır.
4. Önceden hazırlık yapılması gereken etkinliklerde okul içinde ve dışında (mahalle, yakın ve uzak çevre vb.), Millî Eğitim Bakanlığı (MEB), Diyanet İşleri Başkanlığı (DİB) ve Gençlik ve Spor Bakanlığına (GSB) ait kurum ve kuruluşların tamamında öğrenci ve veli bilgilendirilmeli; eğitim ortamının ya da etkinliklerin hazırlanabilmesi için ilgili kişilere yeterli süre verilmelidir.
5. Etkinlikler esnasında öğrencilere verilecek görevler, onların öz güvenini artıran ve onlara sorumluluk bilinci kazandıran nitelikte olmalıdır. Öğrencilerin eğlenerek öğrenebileceği ve gönüllü olarak aktif rol alacağı bir ortam hazırlanmalıdır.
6. Etkinlikler uygulanırken karşılıklı saygı ve sevgi iklimi oluşturulmalı; öğrencilerin kendilerini ifade edebilecekleri bir eğitim ortamı hazırlanmalıdır.
7. Etkinlikleri uygulama esnasında her öğrenciye fırsat verilecek ortam oluşturulmalıdır. Öğrenci sayısının fazla olduğu durumlarda öğrenciler gruplara ayrılmalı; grupların her seferinde farklı öğrencilerden oluşmasına ve yaş, cinsiyet, beceri, gelişim özellikleri açısından denk olmasına dikkat edilmelidir.

8. Aile katılımlı etkinlikler hazırlanırken aile bireylerinin (vefat, anne-baba ayrı, engellilik vb.) özel durumları dikkate alınmalıdır.
9. Araç gereç gerektiren etkinlikler için hazırlık yapılarak eğitim ortamına gidilmelidir.
10. Etkinlikler uygulanırken olağandışı bir durum yaşanmaması için gerekli önlem ve tedbirler alınmalıdır.
11. Proje kapsamında yapılacak etkinliklerde "Eğitici Kılavuzu"nu kullanmak esastır. Eğitici, kılavuzda bulunmayan farklı bir etkinlik yapmak isterse il ya da ilçe ÇEDES koordinasyon kurullarından onay alır. İl ya da ilçe koordinasyon kurullarına başvurmadan önce aşağıda yer verilen etkinlik hazırlama veya geliştirme aşamalarını göz önünde bulundurmakla yükümlüdür.

Etkinlik hazırlama veya geliştirme aşamaları şunlardır:

- Hazırlanacak etkinlikler anayasaya, yasalara ve projenin usul, esas ve amaçlarına uygun olmalı,
- Etkinliğe uygun ortam ve araç gereç seçilmeli,
- Yapılmak istenen etkinlikte ailenin gönüllü olmasına dikkat edilmeli,
- Etkinlikler planlanıp uygulanırken israftan kaçınılmalı,
- Uygulama süreçlerinde oluşabilecek riskler göz önünde bulundurulmalıdır.

KILAVUZ UYGULAMA REHBERİ

Değerli Eğitici,

Projemiz kapsamında hedeflenen öğrenme çıktılarına öğrencilerimizi ulaştırmada sizlerin gayreti, emeği, fedakârlığı ve örnek olması çok önemlidir. Sizlerin mesleki bilgi, birikim, tecrübe ve donanımınıza güveniyoruz. Uzman ekibimizle hazırladığımız bu çalışmayı, sizlere ulaştırarak yanınızda olduğumuzu hissettirmek, etkili ve zengin içerik örnekleriyle sizleri desteklemek istiyoruz. Bu başlık altında aylık çalışma planınızı nasıl oluşturmanız gerektiği hakkında ipuçları bulacaksınız. Öğrenciyi tanımak, uygulama mekânının donanımı ve imkânları hakkında bilgi sahibi olmak işinizi kolaylaştıracaktır.

Aylık Çalışma Planı Oluşturma

1. Kılavuz içeriğinde haftalık olarak ayrılmış eylemleri inceleyerek öğrencilerinizde gördüğünüz ve öncelik verilmesi gerektiğini düşündüğünüz alanlarda hedefler belirleyiniz.
2. Belirlediğiniz öğrenme çıktıları ile ilgili sizler için örnek olarak hazırlanmış etkinlikleri inceleyerek yapmayı planladığınız etkinlikleri Tablo 1 üzerinde işaretleyiniz.
3. Tablo 2'de Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nde bulunan etkinlikler; saygı, estetik, mütevazılık, adalet, dürüstlük, özgürlük, sorumluluk, temizlik, sağlıklı yaşam, sabır, sevgi, dostluk, merhamet, vatanseverlik/yardımseverlik, çalışkanlık, aile bütünlüğü, mahremiyet, tasarruf ve duyarlılık değerlerinin tümü için yapılabilir.
4. Eğitici bulunduğu bölgenin ve görev yerinin şartlarını göz önünde bulundurarak Tablo 2'den de seçim yapılabilir.
5. Eğitici ihtiyaç duyması hâlinde kılavuz içeriğinde bulunan etkinliklerin haftalar arasında yerlerini değiştirerek uygulayabilir.
6. Eğitici yapmaya karar verdiği etkinlikleri birleştirerek Tablo 3'te aylık bireysel çalışma planını oluşturur.
7. Etkinlikler yapılırken aşağıdaki yöntem ve teknikler kullanılır; yaparak yaşayarak öğrenme, iş birlikçi öğrenme, proje tabanlı öğrenme, sosyal kültürel geziler, mahalle etkinlikleri, ayın değeri ile ilgili ziyaretler, hikâye ve görsel yorumlama, dijital içerik izleme, sportif turnuvalar, geleneksel oyunlar, drama, beyin fırtınası, öykü

- oluşturma, kavram haritaları, soru-cevap, tartışma, örnek olay, münazara, gezi-gözlem, değer telkini, davranış değiştirme, değer belirginleştirme, değer analizi yaklaşımı, karakter eğitimi, eylem öğrenme.
8. Etkinlikler yakın ve uzak çevrede yapılacaksa eğitici tarafından gerekli güvenlik önlemleri alınarak planlama yapılabilir.
 9. Çalışma planına aldığı etkinlikleri MEB, DiB ve GSB'ye bağlı kurum ve kuruluşların hangisinde gerçekteştireceğine karar verir.
 10. Eğitici görev yaptığı bölgede, okul dışı yapılacak etkinliklerde destek alabileceği paydaş kurum temsilcileri olup olmadığı konusunda ilçe koordinatöründen bilgi alır.
 11. Eğitici, görev yaptığı bölgede paydaş kurum temsilcileri varsa oluşturduğu aylık çalışma planını onlarla paylaşır ve iş birliği yapar. Yapılabilecek ortak çalışmalar istişare edilerek gerekli planlamalar yapılır.
 12. Eğitici, uygulamaya karar verdiği etkinliklerde veliler öğrenme sürecine dâhil etmek için aşağıdaki adımları takip eder:
 - Uygulamaya karar verdiği etkinlikleri her ayın ilk haftası velilere göndererek onları bilgilendirir.
 - Veli mektubunu ve öğrencilerin aileleriyle yapabilecekleri veli etkinlik örneklerini her ayın ilk haftası velilere gönderir.
 - Kılavuz sonunda bulunan veli dijital içerek örneklerinin linklerini mümkünse her haftaya en az bir tane gelecek şekilde velilerle paylaşır.
 - Veli, öğrenci ve paydaş kurumlar ile kahvaltı, piknik, iftar vb. programları mümkün olabilecek sıklıkta düzenler. [Aile katılımlı etkinlikler hazırlanırken aile bireylerinin (vefat, anne-baba ayrı, engellilik vb.) özel durumları dikkate alınmalıdır.]
 13. Eğiticiye, öğrencileri uygulama mekânına götürmeden önce veya götürürken; ayın değerleri ile ilgili öğrencileri motive edecek, düşündürecek, bilgilendirecek; öğrencilerin farkındalıklarını arttıracak ve kalıcı davranış değişikliğine katkıda bulunacak bir konuşma yapması tavsiye edilir.
 14. Okul dışında yapılacak etkinlikler için proje kapsamında alınan genel veli izin belgeleri haricinde etkinliğe özel veli izin belgeleri alınması gerekir.

TABLO-1

Ay	Tema	Hafta	Öğrenme Alanı	Şubat Ayı Öğrenme Çıktıları	Kılavuzdaki Etkinlikler	Seçilen Etkinlik
ŞUBAT	SEVGİ-DOSTLUK-MERHAMET	1	SEVGİ	Anlayışlı ve barışçıl olmak	Aktif Öğrenme 1. Şehir ve Kültür Gezisi 2. Sevgini Erteleme 3. Ben Kimim? 4. Sevgi Her Yerde 5. Sevgi Nedir? Ne Değildir? 6. Hayat Bayram Olsa 7. Gizli Kahraman 8. Kelimelerin Gücü 9. Görsel Yorumlama 10. Yarışma 11. Sevgi Balonu Edebî Metin 1. Sevgi Sofrası 2. Kalbim Sevgiyle Dolu 3. Sevgi Dijital İçerik Mesajı Güçlendir	
				Sevgiyi dile getirmenin, sevgiyi yaymanın önemini bilir.		
				Sorunları sağduyu ile çözmeye çalışır.		
				Kendisiyle, insanlarla ve içinde yaşadığı doğayla barışıktır.		
				Başkalarının sevincine ve üzüntüsüne ortak olur.		
				Vefalı olmak		
				Anne babasına karşı merhametli ve vefalı olması gerektiğini fark eder.		
				Yapılan iyiliklerin değerini takdir eder, dostlarıyla ve arkadaşlarıyla bağlarını koparmaz.		
				Medeniyetinin gelişiminde katkısı olanların değerini bilir.		
				Sadakatli olmak		
				Özverili olmak		
				Sevdiklerinin sağlıklı, başarılı ve mutlu olması için emek verir.		
				Sevgiyi ifade etmenin farklı yolları olduğunu bilir		
				Aile büyüklerine ve sevdiklerine fedakârlık gösterir.		
				Allah sevgisini tanıır.		
				Misafirperverlik		
				Kültürümüzde misafir ağırlamanın yerini ve önemini bilir.		
				Misafirlerine güler yüzlü ve nazik davranır.		
				Misafirlerine barınma, yeme içme, eşya paylaşımı gibi konularda elindeki imkânlar doğrultusunda ikramda bulunur.		
		2	DOSTLUK	Arkadaşlarına destek olmak	Aktif Öğrenme 1. Petek Bulmaca 2. Önce Selam Sonra Kalam 3. Kültürler Arası Kardeşlik Yolu 4. Dostluk Hatıraları 5. Zor Gün Dostu 6. Dostluk İstasyonu 7. Uyumla Dengede 8. Çerçevem Değişince Edebî Metin 1. Fare ile Kurbağa 2. Dostumu Seçiyorum Dijital İçerik Mesajını Güçlendir	
				İyi ve kötü zamanlarında arkadaşlarına destek olur.		
				İhtiyaç duyduğunda arkadaşlarından yardım ister.		
				Arkadaşlarını iyiliğe teşvik ederek onları kötülüklerden uzaklaştırmaya çalışır.		
				Arkadaşları ile etkili iletişim kurmak		
				Arkadaşlarının duygu ve düşüncelerini anlamaya çalışır ve onlara nazik davranır.		
				Dost seçerken daha dikkatli olması gerektiğini bilir.		
				Farklı kültürlerle bağ kurmak		
				Ülkeler arası yardımlaşmanın dostluğun gelişmesine katkıda bulunacağını bilir.		
				Uluslararası projelere katılarak ülkeler arası ilişkileri güçlendirir.		
				Farklı milletlerden insanlarla iletişim kurarken millî kimliğini ve kültürünü muhafaza eder.		
3	DOSTLUK	Güvene dayalı ilişkiler kurmak	Aktif Öğrenme 1. Vefalı Dost 2. Elim Kartta 3. Kalbim Dostluktan Yana 4. Sevgi Dostluk Kardeşlik Çizgisi 5. Arkadaş Dediğin 6. Değerler Labirentim 7. Dostluk Çarkı 8. Dostluk El İzi Edebî Metin 1. Can Dostum 2. Hayat Arkadaşı 3. Bir Sonsuzluk Yolculuğu Dijital İçerik Mesajını Güçlendir			
		Arkadaşlarının özel bilgi ve durumlarını başkalarıyla paylaşmaz.				
		Yanlış arkadaş seçimi yapmanın kendisine zarar vereceğini bilir.				
		Arkadaşlarına verdiği sözleri yerine getirir ve dürüst ve samimi davranışlar sergiler.				
		Hediyeleşmenin ve selamı yaymanın arkadaşlık ve komşuluk ilişkilerindeki olumlu etkilerini görür.				
		Vefanın iyi bir dost olmanın temel özelliklerinden biri olduğunu fark eder.				
		Arkadaşlarını ve onlarla vakit geçirmeyi önemsemek				
		Arkadaşlarıyla vakit geçirmekten keyif alır ve onlarla kaliteli zaman geçirir.				
		Dostları için fedakârlık yapmanın önemini anlar.				
		Arkadaşlarının fikir ve görüşlerine değer verir.				
Arkadaşlarının kişisel alan ve sınırlarını korumaya özen gösterir.						

ŞUBAT	SEVGİ-DOSTLUK-MERHAMET	4	MERHAMET	Vicdanlı olmak	Aktif Öğrenme 1. Medeniyetimizden Merhamet Örnekleri 2. Renkli Cümleler 3. Merhametli Ol Sevgiyle Dol 4. Merhamette Zirve 5. Bizim Gözümüzden 6. Merhamet Çınarı 7. Görsel Yorumlama Edebî Metin 1. Doktor 2. İz Bırakmak 3. Merhamet Dijital İçerik Mesajını Güçlendir	
				İnsanların acılarına karşı duyarlı davranır.		
				Haksızlıklar karşısında haklı olanı savunur.		
				Anne, baba, akraba ve yakın çevresine karşı yardım etmeye istekli olur.		
				Özellikle ailesinin ve sosyal çevresinin emeklerinin değerini fark eder.		
				Şefkatli olmak		
				Komşu, arkadaş, akrabalarına ve yardıma muhtaç kişilere sabırlı ve anlayışlı davranır.		
				Özel gereksinimle fertlerin duygularına önem verir.		
				Affetmenin öz şefkatin bir gereği olduğunu kabul eder.		
				İnsanı ve doğayı sevmek		
				Doğadaki tüm canlıların yaşam haklarını savunur.		
				İnsan ve diğer canlılara yardım etmekten mutluluk duyar.		
				Doğal yaşamı korumaya ve zenginleştirmeye yönelik etkinliklere gönüllü olarak katılır.		
	VELİ ETKİNLİKLERİ			Veli Etkinliği	1. Eski Fotoğraflar 2. Hayvanlara Merhamet 3. Dede/Nine Torun Buluşmaları	
				Veli Dijital içerik	1. Ailede Güven Temelli Sevgi 2. Dostluğa Giden Yolda Ailenin Örnekliği 3. Merhamet Değerinin İnsani İlişkilerdeki Yeri	
				Veli Mektubu	Veli Mektubu	

TABLO-2

GENEL ETKİNLİK HAVUZU			
Tablodaki etkinlikler; saygı, estetik, mütevazılık, adalet, dürüstlük, özgürlük, sorumluluk, temizlik, sağlıklı yaşam, sabır sevgi, dostluk, merhamet vatanseverlik/yardımseverlik, çalışkanlık aile bütünlüğü, mahremiyet, tasarruf ve duyarlılık değerlerinin tümü için yapılabilir. Aşağıdaki etkinlik havuzundan uyguladığınız etkinlikleri tabloya (X) ile işaretleyiniz. Etkinliği hangi değer veya değerler için uyguladığınızı yazınız.			
S. No	ETKİNLİKLER	DEĞERLENDİRME	
DOĞA VE ÇEVRE		X	Değerler
1	"Doğa ve Çevre Bilinci" faaliyetleri		
2	Çevre ve değerler temalı TEKNOFEST ve TÜBİTAK projeleri		
3	"Sıfır Atık -Atıkların Dönüşümü" kampanyaları		
4	"Okulumu-Mahallemi Yeşille Buluşturuyorum-Fidan Dikiyorum" etkinliği		
SOSYAL VE KÜLTÜREL ETKİNLİKLER			
5	Aydın temasına uygun sinema günleri		
6	Okul duvarına grafiti çalışması		
7	Okulum temiz etkinlikleri		
8	Değerler Gazetesi (Öğrencilerin yaptıkları iyi davranışların basılı veya dijital haberleştirilmesi)		
9	Okulun en duyarlı öğrencisi- sınıfı etkinlikleri		
10	Münazara, söyleşi ve paneller		
11	Değerler koridoru-sorumluluk caddesi-saygı sokağı, vb. eğitim ortamlarının oluşturulması		
12	Aydın değeri faaliyetleri ile ilgili e-kitap veya sanal sergi oluşturma		
13	Değerlerle ilgili kavram haritaları oluşturma		
14	Kitap okuma ve tahlil yapma çalışması		
15	Tarihî şahsiyetlerin değerle ilişkilendirilmesi		
16	Şiirler üzerinden değer öğretimi		
17	Peygamberimizin hayatından değerlerimizle ilgili örnekler		
18	Masal, kukla hazırlama ve temaya uygun içerikle drama oyunları		
19	Web2 araçları ile hazırlanmış dijital sergiler, videolar ve oyunlar		
20	Aydın temasına uygun materyal tasarlama(rozet, kitap ayracı vb.)		
21	Akrostiş hazırlama, hikâye-deneme yazma		
22	Hacivat-Karagöz etkinlikleri		
23	Boyama, pixel kodlama ve görsel sanat etkinlikleri.		
24	Ayet, hadis, özlü sözler ile üretilen yazılı ve görsel içerikler		
25	Geleneksel sanatlar		
26	Mahya yazıları, mânî yarışmaları, Ramazan Sokağı gibi ramazan etkinlikleri		
27	Yerli malın teşvik edilmesi		
28	Kardeş okulları ziyaret etme ve hediyeleşme		
29	Pansiyonda kalan öğrenciler için akşam etkinlikleri		
30	Dünyada yaşanan olağan üstü durumlarda (doğal afetler, savaş vb.) yardım faaliyetleri		
31	Dinî günlerde kolonya, şeker ikramı		
YARIŞMA VE EĞİTİMLER			
32	İletişim becerileri, bilinçli internet kullanma, medya okuryazarlığı, siber zorbalık, işaret dili vb. eğitimleri		
33	Farkındalık eğitimleri (itfaiye, AFAD, Kızılay, 112 vb.)		
34	Sanat atölyesi (ebru, hat, naht vb.)		
35	Gençlik merkezi halk eğitim kursu faaliyetleri (salon sporları, okçuluk vb., sanat tasarım atölyeleri, zeka oyunları, hitabet ve liderlik becerileri, resim ve mutfak atölyeleri)		
36	Resim, şiir, hikâye, fotoğraf, afiş, slogan, kısa film yarışmaları		
KAMP VE SPORİF FAALİYETLER			
37	Sporif turnuvalar		
38	Anne-baba ve çocuk kampları		

39	Dede-torun buluşmaları		
40	Değerler kulübü İzcilik çalışmaları		
41	Bisiklet turu (Her bir öğrencinin bisikletinin üzerine ayın değeri ile ilgili ayet, hadis, atasözü, deyim yazılabilir.)		
42	Doğa yürüyüşü, piknikler		
43	Spor ve zekâ oyunları turnuvaları		
44	Paydaş kurumlarla günübirlik/yatılı kamp etkinlikleri		
45	Geleneksel çocuk oyunları, halk oyunları		
46	Takım oyunu örneklerinin Web 2.0 araç eğitimi		
47	Uçurtma şenliği		
48	Oryantring		
49	Okul ve sokak röportajları		
50	Yıl sonu şenlikleri		
GEZİ VE ZİYARETLER			
51	Millî, manevi ve kültürel mekânların ziyaret edilmesi		
52	Şehrimi geziyorum, değerlerimi yaşıyorum etkinliği		
53	Gazilere ve şehit ailelerine yönelik ziyaretler ve mektup çalışması		
54	Yaşlı ve huzur evi ziyaretleri		
55	Hastane ziyaretleri		
56	Sağlık sorunları nedeniyle evde eğitim alan öğrencilere ziyaret		
57	Taziyeler		
58	Köy ziyaretleri		
59	Hayvan barınağı ziyareti		
60	Çocuk hastaların ziyareti		
61	Hastane okullarındaki öğrencilerle mektup arkadaşlığı		
62	Unutulmaya yüz tutmuş mesleklere devam ettirmeye çalışanların ziyaret edilmesi		
63	Tabiat okulu (tabiatla buluşmalar, birlikte iş yapabilme yeteneği kazanma vb.)		
64	Mahallemini tanıyorum, çevreme duyarlıyım temalı mahalle ziyaretleri		
VELİ ETKİNLİKLERİ			
65	Veli, öğrenci ve paydaş kurumlarla ile ortak, kahvaltı, piknik, iftar programları vb.		
AYIN TEMASI İLE İLGİLİ BAŞKA NELER YAPABİLİRSİNİZ?			
66	Okul kütüphanesinde kitaplık oluşturma		
67	Şehit ve gazilerimiz hatırasına ağaç dikimi		
68	Çevre ve iklim değişikliği farkındalık çalışmaları		
69	Bitki besleme ve hediye etme etkinliği		
70	Ortak sevgi dostluk şarkısı besteleme		
72	Misafirlik kültürünü yaygınlaştırma çalışmaları		
73	Peygamber Efendimizin hayatında sevgi, dostluk ve merhamet değerlerinin uygulama örnekleri		
74	Doğa dostu etkinlikler		
75	Emekli öğretmen, eski bir arkadaş veya okul çalışanlarına mektup yazma, vefa etkinlikleri		
77	Türk İslam büyüklerinin sevgi dostluk üzerine öğütleri etkinliği		

TABLO-3

Ay	Tema	Hafta	ŞUBAT AYI EĞİTİCİ BİREYSEL ÇALIŞMA PLANI		Uygulanma Durumu	
			Kılavuzdan Seçilen Etkinlikler (Tablo-1)	Genel Havuzdan Seçilen Etkinlikler (Tablo-2)	Evet	Hayır
ŞUBAT	SEVGİ	1. Hafta				
	DOSTLUK	2. Hafta				
	DOSTLUK	3. Hafta				
	MERHMET	4. Hafta				

KILAVUZ İÇERİK REHBERİ/ ETKİNLİK HAVUZU

Kılavuzda yer alan bölümler aşağıda sıralanmıştır:

Aktif Öğrenme

Bu bölümde öğrencilerin öğrenirken eğlenebileceği oyun, yarışma vb. etkinlikler ile gezerek, araştırma yaparak öğrenmelerini sağlayacak etkinliklere yer verilmiştir. Eğitici uygun gördüğü etkinlikleri seçerek çalışma planına alabilir.

Edebî Metin

Bu bölümde ayın değerlerini destekleyen, temel eğitim ve ortaöğretim düzeyinde kullanılabilecek hikâye, deneme vb. metinlere yer verilmiştir. Eğitici, uygun gördüğü hikâyeyi veya denemeyi seçerek çalışma planına alabilir.

Görsel Yorumlama

Bu bölümde ayın değerlerini destekleyen, temel eğitim ve ortaöğretim düzeyinde kullanılabilecek örnek görsellere yer verilmiştir. Eğitici, uygun gördüğü görsel içerikleri aylık çalışma planına alabilir.

Dijital İçerik

Bu bölümde ayın değerlerini destekleyen temel eğitim ve ortaöğretim düzeyinde kullanılabilecek örnek dijital içeriklere yer verilmiştir. Eğitici uygun gördüğü dijital içeriği seçerek çalışma planına alabilir.

Mesajını Güçlendir

Bu bölümde ayın değerlerini destekleyen temel eğitim ve ortaöğretim düzeyinde kullanılabilecek ayet, hadis, özlü söz ve Esmâü'l Hüsnâ'ya yer verilmiştir. Planladığınız etkinliği yaparken değer ve o değere ait alt bileşenleri ilişkilendirilebilecek örnek ayet, hadis ve özlü sözlerden faydalanabilirsiniz. Esmâü'l Hüsnâ örneği ile öğrencilerin Allah'ın (cc) isimlerini kendi hayatlarına nasıl yansıtabilecekleri hakkında bilgi sahibi olmalarını sağlayabilirsiniz.

Veli Etkinliği

Bu bölümde velileri de sürece dâhil ederek öğrencilerde istendik yönde davranış değişikliği oluşturmak amaçlanmıştır. Veli etkinlikleri hem aile içerisinde yapılabilecek etkinlikleri hem de tüm velilerin bir araya gelerek yapabilecekleri etkinlikleri içerir. Proje uygulamalarında velilerin aktif rol alması önemsenmektedir.

Veli Dijital İçerik

Bu bölümde velilerin çocuklarının eğitim ve gelişim süreçlerini sağlıklı yürütebilmelerini desteklemek amacıyla MEB tarafından yayımlanan "Velivizyon Ailem" dizisinden videolar ile ayın değerlerini içeren dijital içeriklere yer verilmiştir. Eğitici, dijital içerik örneklerinin linklerini mümkünse her haftaya en az bir tane gelecek şekilde velilerle paylaşır.

Veli Mektubu

Bu bölümde ayın değerleri ile ilgili yapılacak etkinlikler ve bu etkinliklere nasıl destek verilebileceğine dair velilere bilgilendirmeler yapılır. Eğitici, aylık çalışma planına aldığı etkinlikleri her ayın ilk haftasında veli mektubu aracılığıyla velilere ulaştırmalıdır.

1.HAFTA ETKİNLİK HAVUZU: SEVGİ

AKTİF ÖĞRENME

1. Etkinlik

Etkinlik	Şehir ve Kültür Gezisi
Hedef Kitle	Temel Eğitim-Ortaöğretim
Amaç	İnsan, şehir, kültür ve medeniyet arasındaki ilişkiyi keşfetmek, tanımak ve kültürel miras aktarımını sağlamak.

Değerli Eğitici,

Bu ay değerler kulübünde sizleri şehirde kültür gezisi yapmaya davet ediyoruz. Amaç insan, şehir, kültür ve medeniyet arasındaki ilişkiyi keşfetmek; yaşadığımız şehri daha iyi tanımak, şehrin tarihini öğrenmek ve kültürel mirasını öğrencilerimizle buluşturmadır. Bu şekilde öğrenciler millî ve manevî değerlerimizi, yaşayarak öğrenecek ve gelecek nesillere aktarmanın gururunu yaşayacaklardır.

Yapılacak gezilerde müzeler, tarihî yapılar, camiler, kaleler, şehitlikler, kütüphaneler, bilim merkezleri ve üniversiteler ziyaret edilebilir. Geziler sırasında şehirdeki bilim, kültür, sanayi ve teknoloji alanındaki gelişmeler yakından incelenebilir. Bu sayede öğrenciler, yaşadığı şehrin büyüme ve gelişme süreçlerini anlayarak gerçekleştirilecek projelerde nasıl rol alabileceklerini düşüneceklerdir.

Yapılan gezilerde;

- Öğrencilere bir gezi defteri tutabilecekleri söylenir.
- Öğrencilerden gezdikleri şehirle ilgili, bir şehir kültür haritası oluşturmaları, tarihî eserlerin görselini yansıtan maketler yapmaları veya yeni projeler için fikir geliştirmeleri istenir.
- Tarihî ve kültürel mekân ziyareti sonrası öğrencilerden gördükleri eserler hakkında bir panel düzenlemeleri, fotoğraf veya video kullanarak kısa bir film veya belgesel hazırlamaları istenebilir.
- Hazırlanan eserler eğitici kontrolünden sonra okulun sosyal medya hesaplarında paylaşılabilir.
- Fotoğraflarda kişi veya kişiler yer alıyorsa Kişisel Verilerin Korunması Kanunu (KVKK) dikkate alınmalıdır.
- Etkinlikler, gerekli izinler alınarak gerçekleştirilmelidir.

2. Etkinlik

Etkinlik	Sevgini Erteleme
Hedef Kitle	Temel Eğitim
Amaç	İletişimde sevgi dilini kullanma konusunda farkındalık oluşturmak.

Sevgilerde

Sevgileri yarınlara bıraktınız

Çekingen, tutuk, saygılı.

Bütün yakınlarınız

Sizi yanlış tanıdı.

Bitmeyen işler yüzünden

(Siz böyle olsun istemezsiniz.)

Bir bakış bile yeterken anlatmaya her şeyi

Kalbinizi dolduran duygular

Kalbinizde kaldı.

Siz geniş zamanlar umuyordunuz

Çirkindi dar vakitlerde bir sevgiyi söylemek.

Yılların telâşlarda bu kadar çabuk

Gececeği aklınıza gelmezdi.

Gizli bahçenizde

Açan çiçekler vardı,

Gecelerde ve yalnız.

Vermeye az buldunuz

Yahut vakit olmadı

Behçet NECATİGİL

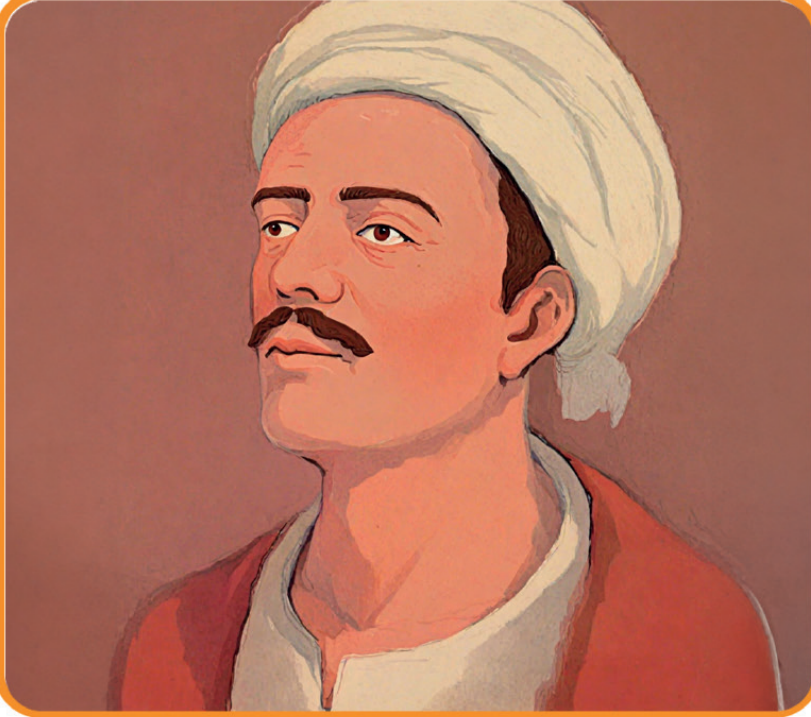
- Eğitici, verilen şiiri okur.
- Şiir hakkında öğrencilerle konuşur.
- Sevgiyi dillendirmeyi ertelememenin neden önemli olduğu üzerinde durur.
- Peygamberimiz'in (sav) aile fertleri arasındaki sevgiyi güçlendirmek için "Cennet kokulu reyhanlarım, iki gözümün çiçeği, al yanaklım." gibi sevgi sözleri söyleyerek sevgisini her fırsatta gösterdiğini ifade eden eğitici, aşağıdaki soruları yöneltir:
 - ✓ Anneniz, babanız veya bir arkadaşınız size "Seni seviyorum." dediğinde neler hissediyorsunuz?
 - ✓ Ailenizden birine en son ne zaman onu sevdiğinizi söylediniz?
 - ✓ Sizler de her aile ferdiniz için kişiye özel bir sevgi sözü belirleyip söylemeye ne dersiniz?

- Eğitici öğrencilerin yorumlarını alır.
- Eğitici ,öğrencilerden anne, baba ve kardeşleri için ayrı ayrı sevgi ifadeleri oluşturmalarını ister.
- Aile fertlerinin isimleriyle akrostiş şiirler yazmalarını ve şiirleri onların görebilecekleri bir yere koyarak sürpriz yapabileceklerini söyler.
- Eğitici, bir sonraki buluşmada yaşadıkları deneyimleri paylaşmalarını ister.

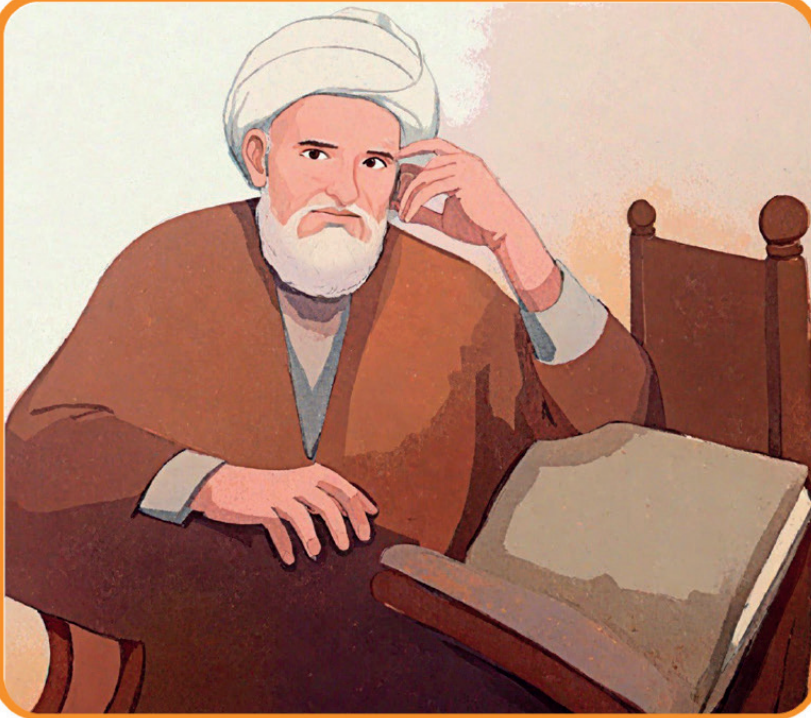
3. Etkinlik

Etkinlik	Ben Kimim?
Hedef Kitle	Temel Eğitim-Ortaöğretim
Amaç	Anadolu'da sevgi medeniyeti kurmaya çalışan düşünürleri daha yakından tanımak.

- Eğitici, Anadolu'da yaşamış düşünürlerin görsellerinden oluşan
 - ✓ Sadece resim bulunan kartları
 - ✓ Bir tarafı resim, bir tarafı bilgi içeren kartları hazır hâle getirir.
- Hazırlanan kartları göstererek düşünürleri öğrencilere tanıtır.
- Sadece görsellerin olduğu kartları öğrencilerin göremeyeceği şekilde zarfların içine yerleştirir.
- Eğitici, öğrencileri iki gruba ayırır.
- Her bir gruba hazırlanan sekiz tane bilgi kartını verir.
- Grup üyelerinden hangisinin yarışmaya başlayacağı "taş, kâğıt, makas "oyunu ile belirlenir.
- Kazanan oyuncu önceliği elde eder ve kapalı şekilde kendisine uzatılan zarflardan bir tanesini seçer.
- Seçtiği görseli arkadaşlarının göreceği şekilde yukarı doğru kaldırır.
- Arkadaşlarına "Ben kimim?" diye sorar.
- Arkadaşlarının söyleyeceği cümleler ile iki dakikalık süre içinde onun olduğunu bulmaya çalışır.
- İki dakikalık sürenin bitimi ile anlatma sırası diğer takım yarışmacısına geçer.
- Verilen görsellerden en çok doğru cevap veren grup yarışmayı kazanır.

BEN KİMİM?

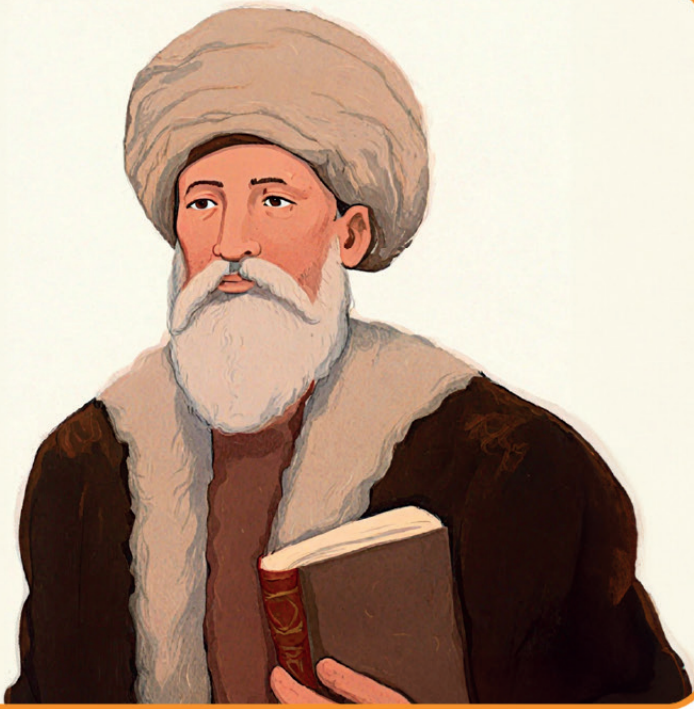
BEN KİMİM?

YUNUS EMRE

- Anadolu'da Türkçe şiirin öncüsüdür.
- Eserlerindeki ana tema, ilahi aşk ve insan sevgisidir.
- "Gel Gör Beni Aşk Neyledi" şiiri bestelenmiştir.
- Hocası Tapduk Emre'dir.
- "Risâletü'n-Nushiyye" ve "Divân" başlıca eserlerindendir.

ERZURUMLU İBRAHİM HAKKI

- "Mevlâ görelim neyler, neylerse güzel eyler." sözü ona aittir.
- Pozitif bilimler ve dinî ilimleri birleştirerek eserler yazmıştır.
- Hocasının türbesine yılın ilk ışıkları gelecek şekilde bir sistem kurmuştur.
- Kabri, Siirt'in Tillo ilçesindedir.
- "Marifetnâme" en ünlü eseridir.

BEN KİMİM?

BEN KİMİM?

AKŞEMSETTİN

- Hacı Bayrâm-ı Velî'nin talebesidir.
- İstanbul'un fethinde Fatih Sultan Mehmet'e manevi destek sağlamıştır.
- Tıp, astronomi, biyoloji ve matematik alanlarında çalışmıştır.
- Tarihte mikroorganizmalardan bahseden ilk kişidir.
- "Maddetü'l-Hayat", "Risâletü'n-Nûriye" başlıca eserlerindendir

ŞEYH EDEBALİ

- İlk Osmanlı kadısıdır.
- Osmanlı'nın manevi kurucusu olarak kabul edilir.
- Ahi Teşkilatı'nın öncülerindendir.
- Kabri, Bilecik'tedir.
- "İnsanı yaşat ki devlet yaşasın." sözü ona aittir.

BEN KİMİM?

BEN KİMİM?

AŞIK VEYSEL

- Halk ozanı olarak tanınır.
- Yedi yaşında geçirdiği çiçek hastalığı nedeniyle görme yetisini kaybetmiştir.
- Eserlerinde doğa sevgisi, insanlık, barış, kardeşlik gibi ögeler ön plandadır.
- "Uzun İnce Bir Yoldayım", "Benim Sadık Yârim Kara Topraktır" en önemli eserlerindendir.
- Kabri, doğduğu yer olan Sivas'ın Sivrialan köyündedir.

AHİ EVRAN

- Ahilik Teşkilatı'nın Anadolu'daki kurucularındandır.
- "Kalbini, kapını, alnını açık tut." sözü ona aittir.
- Esnaf ve zanaatkârlar arasında dayanışmayı ve ahlaki değerleri sağlamasıyla tanınır.
- Dinî bilimlerin yanı sıra felsefe ve tıp alanında da çalışmaları vardır.
- "Letâif-i Hikmet" en önemli eseridir.

BEN KİMİM?

BEN KİMİM?

MEVLANA

- Eserleri birçok dile çevrilmiştir.
- Dünyaca tanınan mutasavvıflardandır.
- Sevgiyi, barışı ve adaleti dile getirmiştir.
- Vefat günü, Şeb-i Arus olarak anılır.
- "Divân-ı Kebir" ve "Mesnevi" başlıca eserlerindendir.

AHMET YESEVİ

- Pîr-i Türkistan olarak tanınır.
- Türklerin İslam'ı kabulünde etkisi büyüktür.
- Kabri Kazakistan sınırları içindedir.
- Şiirleriyle İslam ilkelerini açıklamıştır.
- "Dîvân-ı Hikmet" en önemli eseridir.

4. Etkinlik

Etkinlik	Sevgi Her Yerde
Hedef Kitle	Temel Eğitim-Ortaöğretim
Amaç	Sevgi alanlarının çeşitliliğini vurgulayıp arkadaşların birbirlerini yakından tanımalarını sağlamak.

- Eğitici, sınıfı “anlatanlar” ve “dinleyenler” olarak iki gruba ayırır.
- Anlatanlar grubunun her üyesine en sevdikleri kişi, yemek, kitap, spor ve şehrin ne olduğunu sorar.
- Sıra, dinleyenler grubuna geçer.
- Eğitici bu defa diğer gruba sevdikleri şeyleri sorar.
- Böylece her öğrenci sevdiği şeyleri söylemiş, diğerleri de dinlemiş olur.
- Eğitici, tüm öğrencileri halka hâlinde yerleştirir.
- Ortaya bir öğrenci geçer ve en sevdiği şeylerden birini söyler. Örneğin en sevdiğim renk beyaz. Kırmızı seven nerde diye sorar? Kırmızı sevenlerden biri ortaya geçer. En sevdiğim yemek makarna. Börek seven nerde? diye sorar.
- Oyun tüm soruların cevabını her öğrenci verene kadar devam eder.
- Eğitici, sevgi duygusunun herkeste olduğunu, sevmenin ve sevilmenin insanlara manevi yönden huzur verdiğini anlatarak etkinliği sonlandırır.

5. Etkinlik

Etkinlik	Sevgi Nedir? Ne Değildir?
Hedef Kitle	Temel Eğitim
Amaç	Sevgi kavramını çeşitli yönlerden ele almak.

Verilen “Frayer Diyagramı” çoğaltılarak öğrencilere dağıtılır.

- Her kutuda başlık olarak belirtilen bölümün “Sevgi” kavramı açısından cevaplandırılması gerektiği belirtilir.
 - ✓ Öğrencilerden “Tanım” başlığının altına sevginin tanımını,
 - ✓ “Cümle” başlığının altına sevgi kavramını ifade eden cümleleri,
 - ✓ “Örnek” başlığının altına sevgi kavramına dair örnekleri,
 - ✓ “Örnek Dışı” başlığının altına sevgiye örnek oluşturmayan durumları ifade etmeleri istenir.

Öğrenci Ad Soyad:

TANIM

CÜMLE

- Doğayı seviyorum, kirletmiyorum.
-
-
-

SEVGİ

ÖRNEKLER

- Anne sevgisi
-
-
-

**ÖRNEK
OLMAYANLAR**

- Sosyal medyadaki beğeniler gerçek sevgiyi göstermez.
-
-
-

6. Etkinlik

Etkinlik	Hayat Bayram Olsa
Hedef Kitle	Temel Eğitim-Ortaöğretim
Amaç	Sahip olduklarının değerini sevgi diliyle ifade etmelerini sağlamak.

- Eğitici, elinde bulunan kurdele yumağını öğrencilere göstererek hep beraber bir oyun oynayacaklarını söyler.
- Oyunda herkesin söz hakkı olacağını söyleyerek elindeki kurdeleyi açar.
- İlk cümleyi eğitici kurar. "Mesleğimi çok seviyorum. Çünkü sizlerin topluma faydalı birer birey olarak yetiştiğinizi görmek beni çok mutlu ediyor." gibi cümle örnekleri verir.
- Kurdelenin bir ucu eğitici tarafından tutulur.
- Eğitici öğrencilerden birinin adını söyler ve kurdelenin diğer ucunu gelen öğrenciye verir.
- Kurdeleyi tutan öğrenci sevdiği bir kişiyi, eşyayı veya durumu nedeniyle beraber söyler.
- Ardından başka bir arkadaşının adını söyleyerek kurdelenin ucunu ona doğru uzatır.
- Sırasıyla tüm öğrenciler kendi sevgi cümlelerini kurar.
- Son öğrenci kurdelenin ucunu öğretmenine verir.
- Tüm öğrenciler kurdeleden tutarak ellerini havaya kaldırır. Böylece bir sevgi halkası oluştururlar.
- Hep beraber "Hayat Bayram Olsa" şarkısını söylerler.

Hayat Bayram Olsa

Şu dünyadaki en mutlu kişi
Mutluluk verendir
Şu dünyadaki sevilen kişi
Sevmeyi bilendir

Şu dünyadaki en olgun kişi
Acıya gülendir
Şu dünyadaki en zengin kişi
Gönül fethedendir

Şu dünyadaki en güçlü kişi
Güçlükten gelendir
Şu dünyadaki en soylu kişi
İnsafa gelendir

Şu dünyadaki en üstün kişi
İnsanı sevendir
Şu dünyadaki en soylu kişi
İnsafa gelendir

Bütün dünya buna inansa
Bir inansa, hayat bayram olsa
İnsanlar el ele tutuşsa
Birlik olsa
Uzansak sonsuza

Bütün dünya buna inansa
Bir inansa hayat bayram olsa
İnsanlar el ele tutuşsa
Birlik olsa
Uzansak sonsuza

Söz: Şenay Yüzbaşıoğlu

Müzik: Şerif Yüzbaşıoğlu

7. Etkinlik

Etkinlik	Gizli Kahraman
Hedef Kitle	Temel Eğitim-Orta Öğretim
Amaç	Dostluk ve sevgi duygularını pekiştirmek.

- Tüm öğrencilerin ismi küçük kâğıtlara yazılır.
- Kâğıtlar, yazılar görünmeyecek şekilde katlanır ve bir kutuya konur.
- Her öğrenci kutudan bir kâğıt alır ve kimsenin görmeyeceği şekilde kâğıttan çıkan ismi okur.
- Bir hafta boyunca herkes seçtiği kâğıtta çıkan kişiyi mutlu edecek davranışlar sergilemeye, onu şaşırtacak güzel sürprizler hazırlamaya çalışır.
- Herkes gizli kahramanı olduğu kişilere onları mutlu edecek notlar yazar.
- İyilik hareketleri yapan kişi iyilik yaptığı kişiye kim olduğunu belli etmemeye çalışır.
- Haftanın sonunda herkes kendisini en çok mutlu eden sürprizi veya uygulamayı bir kartona süslü bir şekilde yazar.
- Yazılan kartlardan en güzelleri "Dostluk Panosu" olarak adlandırılan panoya asılır.

8. Etkinlik

Etkinlik	Kelimelerin Gücü
Hedef Kitle	Temel Eğitim-Ortaöğretim
Amaç	Sevgi ifadelerinin her canlı üzerinde etkili olduğunu gözlemlemek.

- Eğitici, öğrencileri iki gruba ayırır.
- İki tane aynı türde bitki temin eder.
- Öğrencilerden süreç boyunca her gün bitkideki değişimleri gözlemlemelerini ister.
- Bir grup bitkisini yetiştirirken sevgiyle ona güzel sözler söyleyerek bakımını yapar.
- Diğer grup ise sadece bakımını yapar.
- Bitkinin gelişiminin tamamlanması için bir süre beklenir.
- Süreç sonunda sevgiyle, güzel sözlerle bakımı yapılan bitki ve diğer bitki karşılaştırılır.
- Eğitici öğrencilerden, "Bir çiçeği büyüten sevgi, bir insana neler yapmaz." sözü üzerine düşüncelerini ve yapılan etkinliği yorumlamalarını ister.

9. Etkinlik

Etkinlik	Görsel Yorumlama
Hedef Kitle	Temel Eğitim-Ortaöğretim
Amaç	Vefalı bir insanın özelliklerini, anne, baba ve dostlarla bağları sağlam tutmanın önemini fark etmek.

- Eğitici, görseli öğrencilere göstererek verilen soruları yöneltir.
- Görseli yorumlamanızı istesem neler söylersiniz?
- Sevdikleriniz tarafından unutulmak ve yalnız bir hayat sürmek sizi üzer mi?
- Hayatımızda vefalı olmamızı en çok hak edenler kimler olabilir?
- Eğitici cevapları aldıktan sonra aşağıdaki ayet ve hadisleri öğrencilere aktarır.

Rabbin, sadece kendisine kulluk etmenizi ve anne babanıza iyi davranmanızı emretti. Onlardan biri veya ikisi senin yanında yaşlanırsa onlara öf bile deme! Onları azarlama! İkisine de gönül alıcı güzel sözler söyle.

(İsra Suresi/23)

Onlara merhametle ve alçak gönlülükle kol kanat ger. "Rabbim! Onlar nasıl küçüklükte beni şefkatle eğitip yetiştirdilerse şimdi sen de onlara merhamet göster" diyerek dua et.

(İsra Suresi/24)

"Anne baba, kişinin cennete girmesine vesile olacak en yüce kapılardan birisidir. Bu kapıdan girme fırsatını kaybetmek ya da değerlendirmek artık senin arzuna kalmış!"

(Tirmizî, Birr, 3)

- Ayet ve hadisler okunup öğrencilerin bu ayet ve hadislerden neler anladıkları sorulduktan sonra;
 - ✓ Anne, baba, akraba ve komşularımıza vefalı davranmanın önemi,
 - ✓ Yüce Allah'ın (cc) ve Peygamberimiz 'in (as) anne, baba, akraba ve komşu hakkına verdiği önem konusunda sohbet edilir.

10. Etkinlik

Etkinlik	Yarışma
Hedef Kitle	Temel Eğitim-Ortaöğretim
Amaç	Sevgi, dostluk, merhameti gözlemleme konusunda öğrencilerin üretkenliklerini artırmak.

- Sevgi, dostluk, merhamet konularının tümü veya seçilen biri ile ilgili kısa film, fotoğraf, afiş, resim, şiir vb. bir yarışma düzenlenir. Yarışma İl/İlçe Millî Eğitim Müdürlüklerince düzenlenebileceği gibi okul düzeyinde de yapılabilir.
- Belirlenen yarışmaların şartnameleri hazırlanır ve yarışma sonunda değerlendirme yapılır.

11. Etkinlik

Etkinlik	Sevgi Balonu
Hedef Kitle	Temel Eğitim-Ortaöğretim
Amaç	Sevgi ve iyilik duygularının yayılmasını sağlamak.

- Eğitici, her öğrenciye balon, kart/kâğıt ve kalem verir. Balonlar farklı renklerde olabilir.
- Öğrenciler, ellerindeki kartlara/kâğıtlara sevgi dolu mesajlar, güzel dilekler yazar.
Örneğin "İyi ki varsın.", "İyi ki aramızdasın.", "Kendine inan.", "Sen çok değerlisin." vb.
- Yazdıkları mesajları balonların içine koyan öğrenciler balonlarını şişirir.
- Eğiticinin komutuyla balonları aynı anda havaya atarlar.
- Her öğrenci bir balon yakalar ve balonu patlatarak içindeki mesajı sesli olarak okur.

Etkinlik	Sevgi Sofrası
Hedef Kitle	Temel Eğitim

Bir gün dervişin biri bir bilgeye sormuş:

- Sevginin sadece sözünü edenlerle onu yaşayanlar arasında ne fark vardır?
- Bak göstereyim, demiş bilge.

Önce sevgiyi dilden gönlüne indirememiş olanları çağırarak onlara bir sofra hazırlamış. Hepsinin yüzleri asık, oturmuşlar yerlerine. Derken tabaklar içinde sıcak çorbalar gelmiş ve arkasından da "derviş kaşıkları" denilen bir metre boyunda kaşıklar.

Bilge sofradakilere,

- Bu kaşıkların ucundan tutup öyle yiyeceksiniz. Diye bir de şart koymuş. "Peki!" deyip içmeye teşebbüs etmişler. Fakat o da ne? Kaşıklar uzun geldiğinden bir türlü döküp saçmadan götüremiyorlar ağızlarına. En sonunda bakmışlar beceremiyorlar, yüzleri daha da asık öylece aç kalkmışlar sofradan.

Bunun üzerine,

- Şimdi... demiş bilge:
- Sevgiyi gerçekten hissedenleri çağırılım yemeğe.

Yüzlerinde tebessüm olan insanlar gelmiş oturmuş sofraya bu defa. "Buyurun." denilince, her biri uzun saplı kaşığını çorbaya daldırıp sonra karşısındaki kardeşine uzatarak içirmiş. Böylece her biri diğerini doyurmuş ve gülümseyerek, şükrederek kalkmışlar sofradan.

- İşte! demiş bilge ve eklemiş:

– Sevgi demek paylaşabilmek demektir. Bazen dostunu kendinden bile önce düşünmektir. Sevgiyi kalbiyle hissedene sevdiğine karşı fedakâr olur. Sevgi karşılıklı olursa seni senden daha fazla düşünen olur.

Sevgi kalpte değilse onun adı sevgi olmaz. Kalbiyle seven kişi karşılık beklemeden paylaşır. Her seven bunu yaparsa herkesin karnı doyar, kalbi huzurla dolar. Kalbi huzurla dolanın yüzünde tebessüm olur.

Gönlünüzden ve yüzünüzden sevgi eksik olmasın.

Kaynak: Ahlakımız Güzel mi?/Faik Güngör İHL Yayınları

SORULAR

1. Sevgiyi sadece dille ifade etmek yeterli midir?
2. Anne, baba ve arkadaşlarımıza sevgimizi nasıl göstermeliyiz?
3. Bu hikâyeden nasıl bir sonuç çıkarabiliriz?

Etkinlik	Kalbim Sevgi Dolu
Hedef Kitle	Temel Eğitim-Ortaöğretim

Kalbim sevgi doludur benim. Her canlıyı severim ben. Bir kelebek kadar hafif, bir kuş kadar özgürüm. İçimde kin beslemem ben! Onun için kalbimin kanatları var benim. Hoş görürüm her şeyi. Bilirim insan yanılır bazen. “Olsun düzeler sonra” derim. Değişir diye umut ederim. Kızmam ben hiç kimseye kalbim merhamet doludur benim. Affetmeyi severim çünkü ben de hata yapabilirim. Hata yaptığım zamanlarda beni de affetsinler isterim.

Seyreder dururum gökyüzünü, yeryüzünü. Baktığım her yerde sonsuz sevgi ve merhamet görürüm. Kendimi güvende hissedirim sonra mutlu olurum hem de çokça. Sevildiğimi bilirim. Bir annenin yavrusuna sarıldığını görsem sıcacık olur kalbim. Sarılmak isterim tüm dünyaya sıcaklığımı yaymak isterim.

Gökyüzünden yağmur yağar ya toprağa sevgiyle düşer hiç acıtmaz toprağı. Toprak sevgiyle alır bereketini, minicik tohumunu sevgiyle besler. Sevgiyle büyür kocaman dopdolu ağaçlar olur. Sonra benim soframa gelir şifalı yiyecekler. Sevgiyle yerim ben de sonsuz şükrederim. Gözlerime bahar gelir kadife çiçeğinin kırmızısını görünce. Rengârenk mevsimler geçit yapar benim önümde. Seyrederim âlemi yaradan ne güzel yaratmış böyle! Sevgisini görürüm yarattığı her canlıda. Merhameti kuşatmış sanki âlemi hiç boşluk bırakmadan, bu ne güzel sanat böyle!

Bir de kendime bakarım ben. Kalbime bu sevgiyi kim koydu ki acaba? Düşününce hemen bulurum cevabını, beni çok seven biri koymuş olmalı! Demek ki beni sevgiyle yaratan kalbime bir de sevgi koymuş, sevgisini göreyim diye. Sevgiyle seyredersem âlemi, güzel göreyim diye.

İşte budur benim sevgi hikâyem. Sevgiyle doludur kalbim. Sevgiyle görürüm, sevgiyle anlarım, sevgiyle aydınlanır benim yolum.

Ayşegül CANDER

SORULAR

1. Sevgiyi nasıl tanımlarsınız?
2. Sevmek tüm canlılar için bir ihtiyaç mıdır? Herkesin sevgi dili aynı mıdır?
3. Hayata sevgiyle bakmanın olumlu yönleri neler olabilir?

Etkinlik	Sevgi
Hedef Kitle	Ortaöğretim

Sevgi, insanın kalbinde en derin ve en saf duygulardan biri olarak varlık bulur. Sevgi, sadece bir duygu değil, aynı zamanda bir bağıdır, bir köprüdür. İnsan sevdiği şeylerle arasında bir bağ kurar. Bir anneyle çocuğu, dostları, insanları, insanlarla doğayı, tüm canlıları birbirine bağlayan tek bağ sevgidir. Sevgi, insanın ruhunu şekillendiren, ona yön veren bir güçtür. İnsan, sevdiği şeylerle var olur, onlarla yaşamına anlam katar. İnsanın sevdiği her şey, onun dünyaya bakışını ve içsel dünyasını belirler.

Sevgi, insanın bakış açısını dönüştüren bir güçtür. Sevince, dünya daha güzel, insanlar daha değerli, yaşam daha anlamlı hâle gelir. Sevgi, karanlık zamanlarda bile bir ışık gibi yol gösterir. İnsan sevdiği zaman içsel huzura ulaşır. Sevgi, insanı büyütür, olgunlaştırır ve insanın yaşamına pozitif bir etki yapar. Sevgiyle bakmak, dünyayı daha şefkatli ve hoşgörülü görmek demektir. Sevgi, insanı yüceltir ve yaşamın zorlukları karşısında onu güçlü ve fedakâr kılar.

Sevgiyi gerçek anlamıyla ve en derin şekilde yaşayan insanın nihayetinde varacağı yer Allah sevgisidir. Çünkü sevgi duygusunun yaratıcısı da, besleyeni de Allah'tır. O, kalbimize sevgi tohumunu ekendir ve sevginin her yönü, O'nun kudretinin bir tecellisidir.

Bütün sevgilerin temelinde bilerek ya da bilmeyerek Allah'a duyulan sevgi vardır. Dostluk ilişkilerinde, tabiatla kurduğumuz bağlarda, hatta en sıradan günlük yaşantımızda bile Allah sevgisi kendini gösterir. Allah sevgisi, bir insanın dünyaya bakışını en güzel şekilde değiştirir, O'na olan güveni artırır ve kalbi en derin huzura ulaştırır.

Allah, hiçbir mecburiyeti bulunmadığı hâlde başta biz kullarına olmak üzere tüm canlılara lütuflarda bulunmaktadır. Üstelik bunu yaparken yine hiçbir mecburiyeti bulunmamasına rağmen lütfunu zarafetle yapmaktadır. Ren-gârenk çiçekleri yollarımıza seren, yiyeceklerimize mis gibi kokuları veren O'dur. Zarafet en çok sevdiklerimize yaptığımızda anlamlıdır. Allah'ın bunca zarafeti bizi sevdiğinden değilse nedendir? Allah'ın zarafeti, sadece dış dünyamızda değil, iç dünyamızda da kendini gösterir. Kalpler, O'na yöneldikçe, en güzel zarafetle şekillenmiş olur. Sevgiyi en zarif şekilde yaşamak, Allah'ın lütfuna erişmiş olmanın bir göstergesidir. Her şeyde Allah'ın zarafeti vardır çünkü O, lütfunu zarafetle yapandır ve biz, bu zarafeti hissettikçe, sevgimiz daha da büyür, daha da derinleşir. Bu açıdan baktığımızda hoyratça gösterilen sevgilerin aslında sevgisizlik olduğunu söylemek çok da zor değildir.

Dostluk ilişkilerimizde de gerçek sevgi Allah sevgisinden beslenir. İki insan birbirine sevgiyle yaklaşırken, aslında her ikisi de Allah'ın kudretine, O'nun yaratışına ve O'na duydukları sevgiye birer işaret bırakırlar. Birbirimizi sevmenin ve değer vermenin temeli, Allah'a duyduğumuz sevgiyi başkalarına yansıtmaktır. Dostluklar bu derin bağla kuvvetlenir, en zor anlarda bile birbirini anlamının temeli Allah'a olan bağlılıktır. Allah'la dost olmak, her türlü dostluğun en yüksek, en kıymetli hâlidir.

Tabiatla olan ilişkilerimizde de Allah sevgisi her zaman var olur. Doğa, O'nun kudretinin bir aynasıdır. Gözlerimizle her gün gördüğümüz bu muazzam güzellikler, Allah'a olan sevgimizi derinleştirir, O'na olan bağlılığımızı pekiştirir.

Allah'ı severken insanın hayatı değişir. Kalp huzurla dolar, dünya artık bir sınav değil, bir fırsat hâline gelir. Allah'a duyulan sevgi, insanı doğru yola iletir, kötülüklerden uzak tutar. Allah'a duyulan sevgi, insanı sabırlı, şefkatli, hoşgörülü ve adil yapar. Allah'ı seven insanın hayatı, sevgiyi, barışı, huzuru ve doğruluğu arayan bir yolculuğa dönüşür. Bu sevgi, insana güç verir, karanlık zamanlarda bile ışık olur. Hayat, sadece dünyevi arzulardan ibaret olmaktan çıkar, manevi bir huzura, derin bir mutluluğa dönüşür. Allah'ı seven insan, O'nun rızasını kazanmak için çaba gösterir, içindeki en güzel yönleri ortaya çıkarır ve gerçek huzura kavuşur.

SORULAR

1. Sevgiyi tanımlamanız istense neler söylersiniz?
2. Tabiatındaki olaylara bakarak Allah sevgisine ulaşabilir miyiz?
3. Allah sevgisine sahip olmak bize ne kazandırır?

DİJİTAL İÇERİK

<https://m.youtube.com/watch?v=glrXGYjrj1k>

Video Tanıtıcı Notlar

Başlık: Neşeli Dostlar Sokağı-Sevgi Şarkısı

Hedef Kitle: Anaokulu

Süre: 1 dakika 40 saniye

Konu: Sevgi Şarkısı

<https://www.youtube.com/watch?v=eHAOWYt5FeA>

Video Tanıtıcı Notlar

Başlık: Doğa Takımı 6. Bölüm

Hedef Kitle: Temel Eğitim

Süre: 19 dakika 52 saniye

Konu: İnsanlara Sevgi ve Saygı Göstermek

<https://www.youtube.com/watch?v=pNblSsoyrLQ>

Video Tanıtıcı Notlar

Başlık: Sevgi-Değer ve İnsan 27. Bölüm

Hedef Kitle: Temel Eğitim

Süre: 26 dakika 43 saniye

Konu: İnsani İlişkilerde Sevgi

<https://m.youtube.com/watch?v=-k8XYVAax6w&t=291s&pp=2AGjApACAQ%3D%3D>

Video Tanıtıcı Notlar

Başlık: Değerler Takımı 3. Bölüm

Hedef Kitle: Ortaöğretim

Süre: 8 dakika 24 saniye

Konu: Ailede Sevgi

MESAJINI GÜÇLENDİR

Ayet ve Hadisler

"Onlar bollukta ve darlıkta sarfederler, öfkelerini yenerler, insanların kusurlarını affederler. Allah iyilik yapanları sever."

Âl-i İmrân suresi, 3/134

"Allah, inanıp yararlı işler işleyen kullarını bununla müjdeler. De ki: "Ben sizden buna karşı yakınla sevgiden başka bir ücret istemem. Kim güzel bir iş işlerse onun güzelliğini arttırırız..."

Şûra suresi, 42/23

"Müminler, birbirlerini sevmeye, birbirlerine merhamet ve şefkat göstermeye, tıpkı bir organı rahatsızlandığında diğer organları da uykusuzluk ve yüksek ateşle bu acıyı paylaşan bir bedene benzer."

Buhârî, Edeb, 27

"Amellerin en faziletlisi Allah için sevmektir..."

Ebû Dâvûd, Sünnet, 2

Özlü Sözler

"Sevgi acıyı bal eder."

Atasözü

"Sevgi ekilen yerde mutluluk biçilir."

Atasözü

Esma'ül Hüsnâ

EL-VEDÛD (cc) :

- Kullarını seven ve onlar tarafından çok sevilen
- Bütün kullarının iyiliğini isteyen
- Kalpte sevgi duygusunu yaratan

EL- VEDÛD İSMİ HAYATIMA NASIL YANSIR?

- Eğitici, öğrencilere Esmâü'l-Hüsna'nın açıklamasını yapar.
- Öğrencilere "Allah'ın güzel isimlerinden El- Vedûd ismini hayatımıza nasıl yansıtabiliriz?" sorusunu sorar.
- Cevaplar alındıktan sonra eğitici, yukarıda verilen açıklamaları öğrencilerle paylaşır.

2.HAFTA ETKİNLİK HAVUZU: DOSTLUK

AKTİF ÖĞRENME

1. Etkinlik

Etkinlik	Petek Bulmaca
Hedef Kitle	Temel Eğitim -Ortaöğretim
Amaç	İyi bir dostun özellikleri konusunda farkındalık oluşturmak.

- Eğitici, öğrencileri istediği sayıda gruba ayırır.
- Petek bulmacaları çoğaltıp öğrencilere dağıtır.
- Bulmacalarda dostluk kavramı ile ilgili cümleler olduğunu, soldan sağa-yukarıdan aşağıya ve çapraz şekilde kelimelerin yer aldığını söyler.
- Öğrenciler, eğiticinin "Başla!" komutu ile bulmacaları çözmeye çalışır.
- En kısa sürede bulmacaları çözen öğrenci grubu yarışmayı kazanır.

Cevap Anahtarı

Turuncu: Gerçek dostlar yıldızlar gibidir, yolunu aydınlatır.

Yeşil: Bana dostunu söyle, sana kim olduğunu söyleyeyim.

Pembe: Dost sevinçleri İkiye katlar, acıları ikiye böler.

Sarı: Dost kara günde belli olur.

Lila: Dostun attığı taş baş yarmaz.

PETEK BULMACA

L A L E H M
R İ D İ B İ G
G E N M E K O B
A S D R E U M L P
K İ R A L N A S N İ
Y İ L D İ Z L A R G İ
R İ T A L N İ D Y A
R A L T S O D R O
E Y O L U N U B
G O L K İ B R
G E R Ç E K

T S O D T O
A B K A R E N
İ N S A H L M P
D U A N R M A R E
E V Y E M A Ş H A U
G Ü N D E Y O R S A N
A S R O Y İ L L E B
H A Y D A L G N O
O L U R M O L G
E S E V G D N
O L H B N E

S B V G A N
N İ A L N K E
S A N A A M İ K
H U Y L B Ç A E N
U N U Ğ U D L O A O
S Ö Y L E Y E Y İ M Ş
U N U T S O D G Ü L
D E M B A H R E V
T E M A H R E M
F E L A K L P
S Ö Y L E N

B A Ş Y R M
A B K Ş R E N
İ N S A H L M P
D U A B R M A R E
E V Y E T A Ş H A U
G Ü N D O S T U N L Ş
A S R O Y İ L L E B
H A Y A T T İ Ğ İ
E Y A R M A Z N
E A E V G D N
B L H B N E

D R E L Ö B
S O D B O L N
O N S O D L M P
A Ü Z E R E D İ R
İ K A L H A R Y A E
İ R E N L Ç N İ V E S
B K D O S T U N U N
E İ İ K İ H A L E
S Ş L E Y İ K İ
M İ A L O C A
K A R A R E

2. Etkinlik

Etkinlik	Önce Selam Sonra Kelam
Hedef Kitle	Temel Eğitim-Ortaöğretim
Amaç	Öğrencilerin hediyeleşmenin ve selamı yaymanın arkadaşlık ve komşuluk ilişkilerindeki olumlu etkilerini görmelerini sağlamak.

- Eğitici, öğrencilere Peygamber Efendimiz 'in (sas) insan ilişkilerinde selamlaşma ve hediyeleşmenin önemi ile ilgili hadislerin bulunduğu kartları gösterir ve aşağıdaki soruları yöneltir:

"...Size, yaptığınız takdirde birbirinizi seveceğiniz bir şey öğreteyim mi? Aranızda selâmı yayın."

(Müslim, İmân, 93)

"Hediyeleşin, çünkü hediye, dostluğu artırır, kini, düşmanlığı giderir."

(Taberâni, Ebu Nuaym)

"...Size hediye verene karşılık verin. Karşılık verecek bir şey bulamazsanız, onun için dua edin. "

(İbn Hanbel, II, 96)

- Hediye aldığınızda neler hissediyorsunuz?
- Hadislerden yola çıkarak düşündüğünüzde, aranızda sevgi ve dostluğun artması için neler yapabilirsiniz?
- Eğitici, soruların cevaplarını öğrencilerden dinledikten sonra onlara şu önerilerde bulunur:
 - ✓ Ailesi, arkadaşları ve komşularından bir kısmına imkânlar ölçüsünde hediye verebilirsiniz.
 - ✓ Bir hafta içinde günde en az beş kişiye selam vererek, iletişim kurarken selamlaşmanın önemi ile ilgili gözlem yapabilirsiniz.
 - ✓ Komşularınız ile selamlaşma konusunda hassas davranabilirsiniz.
 - ✓ Hadisi şerifte geçtiği gibi aramızdaki sevgiyi arttırmak ve bunu hayat boyu bir davranışa dönüştürmek için her zaman "Önce selam sonra kelam" düsturuyla konuşmaya selam ile başlamaya özen gösterebilirsiniz.
- Eğitici bir hafta sonra öğrencilerden tecrübelerini paylaşmalarını ister.

3. Etkinlik

Etkinlik	Kültürler Arası Kardeşlik Yolu
Hedef Kitle	Temel Eğitim-Ortaöğretim
Amaç	Kültürlerin tanıtımına katkı sağlamak ve kardeşlik duygularının pekiştirilmesini sağlamak.

- Eğitici etkinlik öncesi bir dünya haritası veya bir dünya küresi temin eder.
- Farklı kültürler hakkında genel bilgi verir ve her öğrencinin istediği bir ülkeyi seçmesini ister.
- Öğrenciler aşağıda verilen başlıklardan birini seçer.
 - ✓ Ülkelerin gelenek görenekleri
 - ✓ Şarkıları
 - ✓ Yemekleri
- Seçilen başlıkla ilgili bilgi kartı hazırlar.
- Etkinlik üç aşamada gerçekleştirilecektir:

1. Kültürel İpuçları:

- Öğrenciler, hazırladıkları renkli kartlarındaki bilgilerden küçük ipuçları verir. Diğer arkadaşlarının bu kültürün ait olduğu ülkeyi tahmin etmesini sağlar.
- Bu ipuçları doğru tahmin edildiğinde, öğrenciler yeni bir kültür hakkında bilgi edinmiş olur.

2. Kültürler Arası Yolculuk:

- Öğrenciler, büyük bir dünya haritasının etrafında toplanır.
- Sırayla haritada, seçtikleri kültürün ait olduğu ülkeyi gösterir.

3. Poster Hazırlama

- Öğrenciler, farklı ülkelerin kültürlerini anlatan posterler oluştururlar.
- Oluşturulan posterler sınıfta sergilerler.

4. Etkinlik

Etkinlik	Dostluk Hatıraları
Hedef Kitle	Temel Eğitim-Ortaöğretim
Amaç	Öğrencilerin vefa duygusunun dostluğun temel özelliklerinden biri olduğunu fark etmelerini sağlamak.

- Eğitici, öğrencilere ailelerinin izni ile akraba veya komşularından yakınlarında bulunan bir yaşlıyı ziyaret etmelerini söyler.
- Ziyaret edilen kişiden bir dostuyla arasında geçen anılardan bahsetmesi istenir.
- Görüşme esnasında ziyaretçi not ya da ses kaydı alabilir.

- Ziyaret sonunda dostluk ile ilgili edinilen bilgiler bir araya getirilir ve “Dostluk Hatıraları” adında bir anı defteri oluşturulur.
- Oluşturulan anı defteri okul kütüphanesine hediye edilir.

5. Etkinlik

Etkinlik	Zor Gün Dostu
Hedef Kitle	Temel Eğitim-Ortaöğretim
Amaç	İyi ve kötü zamanlarında arkadaşlarına destek olmak.

- Eğitici, öğrencilerine hikâye okuyacağını ve kendisini dikkatle dinlemeleri gerektiğini söyler.
- Hikâyeyi yarım bırakacağını ve öğrencilerden tamamlamalarını isteyeceğini belirtir.

HİKÂYE

Merhaba! Benim adım Halil. Bilgisayar mühendisiyim. Aynı zamanda bir yardım kuruluşunda gönüllü olarak görev yapıyorum. Burada ücret almadan çalışmama sebep olan yaşadığım bir olayı sizinle paylaşmak istiyorum. Ben Ankara’da büyük ve kalabalık bir okulda okudum. Sınıf öğretmenim Hatice öğretmen, her bizimle ayrı ayrı ilgilenirdi. Bizimle ilgilendiği kadar sınıfımızın ve okulumuzun ihtiyaçlarıyla da ilgilenirdi. Bu nedenle onu hep bizler için koşturutan hâliyle hatırlarım. Ondan sabır ve fedâkarlık konusunda çok şey öğrendim.

Hatice öğretmenimiz öğrencilerindeki sorumluluk duygusunu pekiştirmek amacıyla sırayla hepimize bazı görevler verirdi. Bir gün benden sınıfımıza ait olan tahta kalem, renkli kâğıtları ve karton dosyayı alıp korumamı ve iki gün sonra tekrar getirmemi istedi. Ben de aldığım görevin heyecanı ile eve döndüm. Eve gelir gelmez bana emanet ettiği şeyleri koruyabilmek için çantamdan çıkarıp sakladım.

İki gün sonra çantamı hazırladım, öğretmenimin bana emanet ettiği poşeti aldım ve evden çıktım. Evimiz ve okulum arasındaki mesafe uzak olduğundan servisle gidip geliyordum. Sınıfa girince arkadaşım Ahmet elimdeki poşette ne olduğunu sordu. Ben de açıp ona gösterecektim ki ne göreyim? O anki duygularımı hiç unutmam. Kardeşim poşetin içindekileri çıkarıp oyuncaklarını koymuş. O an okulumun eve yakın olmasını çok istemiştim ama maalesef gidip emanetleri alabilecek kadar yakın değildi evimiz.

- Eğitici hikâyeyi burada keser ve şu soruları sorar:
 1. Halil’in yerinde olsaydınız ne hissederdiniz?
 2. Ahmet’in yerinde olsaydınız ne yapardınız?
 3. Sizce bu hikâyenin devamı nasıl olmalıdır?
- Eğitici, öğrencilerden cevapları aldıktan sonra hikâyeye devam eder.

HİKÂYENİN DEVAMI

Ahmet bana üzülmememi ve Hatice öğretmenimin anlayışlı bir insan olduğunu söyleyerek beni teselli etmeye çalıştı. Ancak ben sorumluluğumu yerine getiremediğim için çok üzül müştüm. Ahmet sanırım beni anlamıştı ki şöyle bir durup düşündüğünü hatırlıyorum. Sonra birden koşarak yanımdan uzaklaştı. Ben içim buruk, hüzünlü öylece durup kalmıştım. Kısa bir süre geçtikten sonra Ahmet elinde tahta kalemleri, renkli kâğıtlar ve karton dosyayla nefes nefese kalmış hâlde yanıma geldi. Ben heyecanla hemen yerimden kalktım. Ahmet, “Üzülme Halil! Bak ben hepsini buldum.” diyerek sevinçle karşımda duruyordu. Ahmet’in bana “Üzülme Halil!” demesi ve en az

benim kadar onun da sevinçli olması gerçek dostluğun ne olduğunu bana o gün öğretmişti. Ahmet okuldaki arkadaşlarından kalemleri, resim öğretmenimizden renkli kartonları bulmuş. Dosya da kendisinde varmış. O sırada zil çaldı ve Hatice öğretmenim sınıfa girdi. Bana hemen Halil emanetleri getirdin mi? diye sordu. Ben yaşadıklarımı olduğu gibi anlattıktan sonra Hatice öğretmenim sorumluluğumu unutmadığım için beni, iyi bir dostluk örneği gösterdiği için Ahmet'i tebrik ederek zor zamanlarımızda birbirimize yardımcı olmanın öneminden bahsetti. O gün hem Hatice öğretmenimden hem de zor zamanımda benim için gayret gösteren dostum Ahmet'ten çok şey öğrendim. Bundan sonra ben de zor durumda olan herkese yardım etme kararı aldım.

SORULAR

1. Hikâyeyi dinlediniz, Halil'in yerinde olsaydınız siz ne hissederdiniz?
2. Sizce gerçek dostluk nasıl olmalıdır?

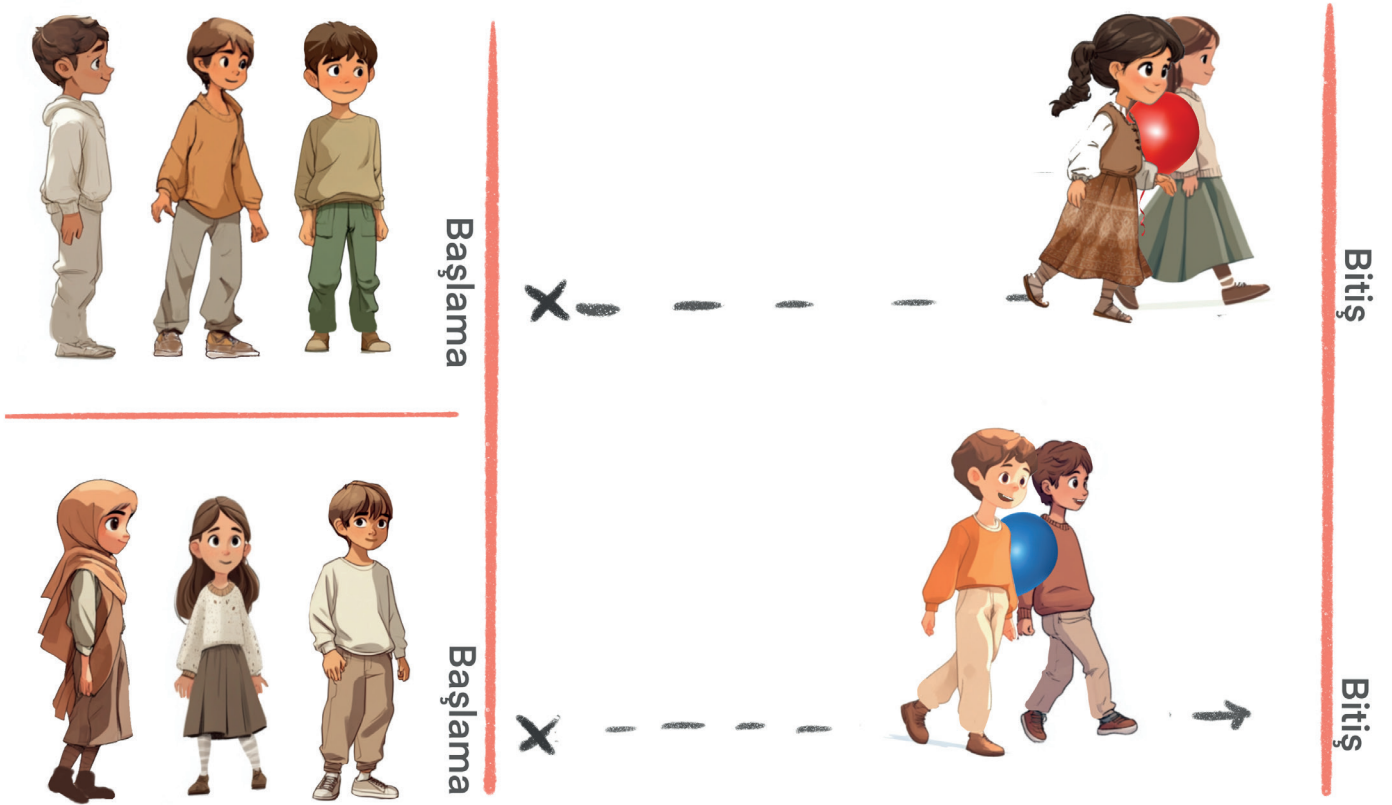
6. Etkinlik

Etkinlik	Dostluk İstasyonu
Hedef Kitle	Temel Eğitim-Ortaöğretim
Amaç	Arkadaşlarıyla iş birliği yaparak keyifli vakit geçirmek.

- Eğitici, öğrencileri üç gruba ayırır.
- Her grup farklı bir masanın etrafında toplanır.
- Her masa bir istasyonu temsil eder.
- Her istasyona birer tane fon kâğıdı ve renkli kalemler verilir.
- Birinci gruptan dostluk ile ilgili bir resim, ikinci gruptan dostluk ile ilgili bir şiir, üçüncü gruptan ise dostluk temalı slogan yazması istenir.
- Eğitcinin beş dakika aralıklarla çaldığı düdük sesiyle beraber masa başındaki gruplar yer değiştirir (Birinci masadakiler ikinci masaya ikinci masadakiler üçüncü masaya, üçüncü masadakiler birinci masaya geçer.).
- Yer değiştiren grup, geldiği istasyonda yarım kalan faaliyeti devam ettirir.
- Her öğrencinin etkinliğe aktif katılımı istenir.
- Etkinlik en az 30 dk. devam ettirilir.
- Süre sonunda yazılan şiir ve sloganlar okunur, resim incelenir. Mümkünse yazılan şiire beste yapılır.

7. Etkinlik

Etkinlik	Uyumla Dengede
Hedef Kitle	Temel Eğitim-Ortaöğretim
Amaç	Arkadaşlık ilişkisinde kişisel alan ve sınırların korunması konusunda dikkat çekmek.

- ✓ Oyun için eşit sayıda öğrenciden oluşan iki grup oluşturulur.
- ✓ Her iki grupta bulunan öğrenciler istedikleri arkadaşlarıyla ikişerli eşleşir.
- ✓ Puanların yazılması için öğrencilerden biri hakem seçilir.
- ✓ Gruplara farklı renklerde şişirilmiş birer balon verilir.
- ✓ Bir başlangıç ve bitiş noktası belirlenir ve öğrenciler başlangıç noktasında sıralanır.
- ✓ Her iki grup oyuna aynı anda başlar.
- ✓ Eğitici tarafından her iki grubun ilk oyuncularının omuzlarının arasına balonlar yerleştirilir.
- ✓ Oyunda amaç birbirine temas etmeden ve balonu düşürmeden bitiş çizgisine ulaşmaktır.
- ✓ Balonu düşürmeden bitiş çizgisine ulaştıran grubun hanesine 5 puan yazılır.
- ✓ Bitiş çizgisine ulaşan öğrencilerin dostluğa dair ortak bir cümle kurmaları ve yüksek sesle söylemeleri gerektiği belirtilir.

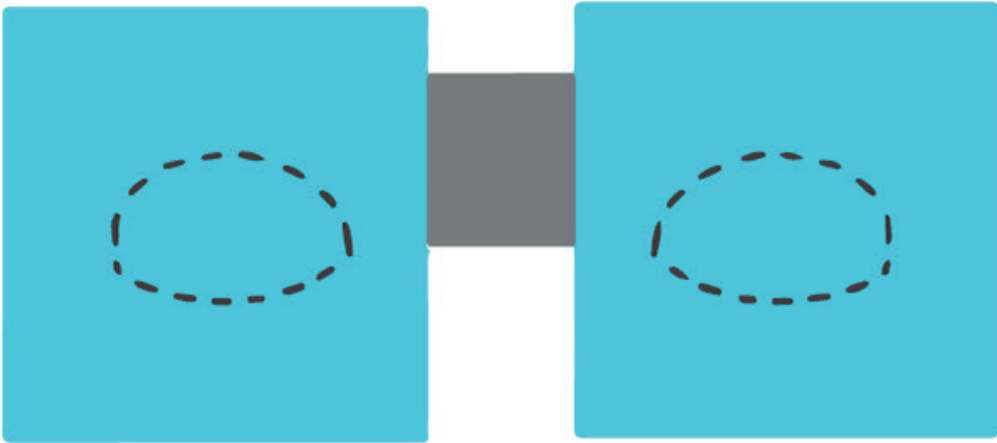
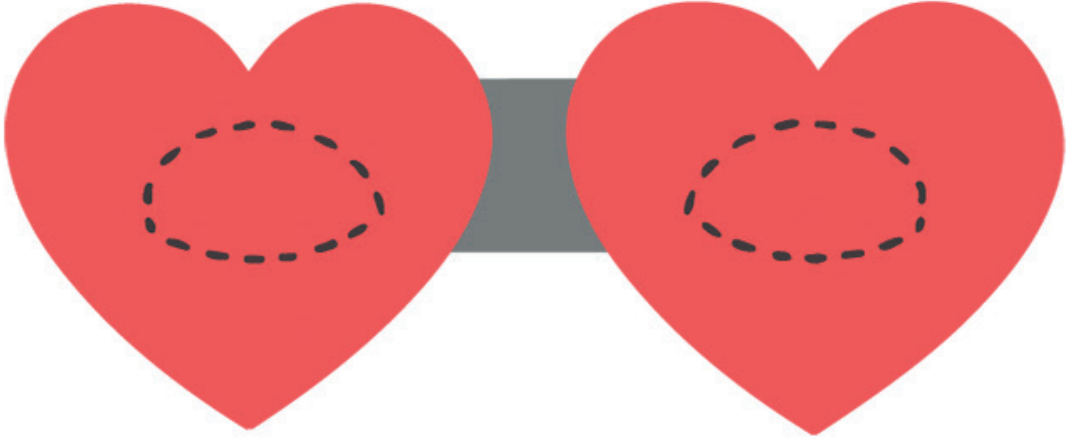
- ✓ Cümleyi kuran grup oyuncularının hanesine +2 puan daha eklenir.
- ✓ Ortak cümle kurulmazsa bu aşamanın puanı grup hanesine eklenmez.
- ✓ Her grupta balonu taşıyan öğrenciler sıranın en arkasına geçer.
- ✓ Grupların puanları seçilen hakem tarafından not alınır.
- ✓ Alınan puanlar, grup puanı olarak hesaplanır ve en yüksek puanı alan grup oyunu kazanır.
- ✓ Eğitici oyun sonunda "Oyunda balonu taşıırken düşürmemeye, balona ve birbirinize temas etmemeye dikkat ettiniz, dostluklar da böyledir. Dostlarımızla ilişkilerimizde de onların sınırlarına ve özel alanlarına müdahale etmemek gerekir." vurgusunu yapar.

8. Etkinlik

Etkinlik	Çerçevem Değişince
Hedef Kitle	Temel Eğitim-Ortaöğretim
Amaç	Öğrencilerin, insanlara ve diğer canlılara yardım etmenin bir mutluluk kaynağı olduğunu fark etmesini sağlamak.

- Eğitici, görseldeki şablonları kullanarak üç farklı gözlük çerçevesi hazırlar.
- Öğrencilere her bir çerçevenin bir değeri tanımladığı belirtilir.
- Daire şeklindeki çerçevenin "merhamet", kare şeklindeki çerçevenin "dostluk", kalp şeklindeki çerçevenin "sevgi" değerini ifade ettiği söylenir.
- Öğrencilere sırayla söz hakkı verilir.
- Söz hakkı alan öğrenci istediği bir gözlüğü seçer ve eğiticinin vereceği örnek duruma ilişkin cevap verir.
- Örneğin eğitici "Sokakta sahipsiz hayvanları gördün." durumunu söylerse öğrenci isterse merhamet gözlüğünü isterse sevgi gözlüğünü takarak seçtiği değere uygun çözümler üretir.
- **Eğiticinin vereceği olay/durum cümlelerine örnekler:**
 - "Sokakta sahipsiz hayvanları gördün."
 - "Yardıma ihtiyacı olan bir insan gördün."
 - "Yakın bir arkadaşın sana karşı kaba ve kırıncı davrandı."
 - "Arkadaşının zor bir dönem geçirdiğini fark ettin."
 - "Bahçedeki ağaçlara zarar veren bir arkadaşını gördün."
 - "Seninle buluşmak için söz veren arkadaşın görüşmeye gelmedi."
 - "Evinize gelen misafirin küçük çocuğu çok sevdiğin bir oyuncakını istemeden kırdı."
 - "Arkadaşlarını evinize davet ettin ama en yakın arkadaşın gelmedi."
 - "Hafta sonu ailenle bir plan yaptınız fakat çok istemene rağmen bu planı gerçekleştiremediniz."

SEVGİ
DOSTLUK
MERHAMET
GÖZLÜĞÜ

Etkinlik	Fare ile Kurbağa
Hedef Kitle	Temel Eğitim

Ormanda güröl güröl akan ırmağın kıyısındaki yosunlu kayalar arasında bir sabah su kurbağası ile fare karşılaştı. Selam sabahtan sonra hayli söyleştiler, sonrasında arkadaş oldular, ertesi gün tekrar buluştular. Gün boyu birbirlerine arkadaşlık ettiler, birlikte yiyecek aradılar, birlikte dolaştılar. Akşam karanlığı inmeye başlayınca da yine fare kayanın kovuğuna, kurbağa suyun dibine çekildi. Gün doğunca, kurbağa sudan çıkarak sesleniyor ve fare kovuktan çıkarak birlikte geziyor, konuşuyorlardı. Fare "Sevgili dostum, geceleri sıkılıyorum bazen, sana öyle alıştım ki!" dedi.

Kurbağa; "Ben de ama ben suda kalmalıyım, yapabileceğimiz bir şey yok."

Fare; "Düşündüm de..." dedi, "Geceleyin de görüşebiliriz."

"Nasıl?" diye sordu kurbağa.

Fare; "Senin ayağına bir ip bağlayalım, diğer ucunu da ben kuyruğuma bağlarım. Gece canımız sıkıldığında ipi oynatırız, sen sudan çıkarsın."

Kurbağa fikri parlak buldu, "Tabi ya!" dedi, "Şimdiye kadar niçin düşünemedik bunu?" ve bir ip bularak bağladılar, artık geceleri de buluşabiliyorlardı.

Ne var ki fareyi bir zamandır izleyen alacakarga, karanlık inip de yuvalarına çekilmeyi düşünürlerken hızla inerek fareyi kaptı, havalandı.

Fareyle birlikte havalanan kurbağa hayıflanıyor, kendi kendine:

"Kendi rengin, kendi cinsinden olmayan biriyle dostluk kurarsan olacağı budur." diyordu.

Kaynak: Yasemin ŞUHEDA/Yol Arkadaşı Cümleler

SORULAR

1. Kurbağanın hayıflanma nedeni nedir?
2. Yanlış dostluklar kurmanın bedeli neler olabilir?
3. Dostluklar kurarken nelere dikkat etmeliyiz?

Etkinlik	Dostumu Seçiyorum
Hedef Kitle	Ortaöğretim

En güzel şekilde, kusursuz olarak yaratılan insan, yaratılışı gereği iletişim kurabileceği yakın bir çevreye ihtiyaç duyar. Bu ihtiyacını bebekliğinden okula başlama dönemine kadar ailesi, okul dönemiyle beraber ailesinin yanında arkadaşları ve öğretmenleriyle karşılar.

Okul döneminden yaşlılık dönemine kadar iletişimde olduğumuz, aynı duygu ve düşünceleri paylaştığımız insanlardan bazılarını kendimize daha yakın hissederiz. Örneğin okulumuzda herkes arkadaşımız olabilirken bazıları dostumuz olur. İyi ve sevinçli olduğumuzda ya da üzgün ve mutsuz olduğumuzda duygularımızı paylaşmak için dostlarımıza ihtiyaç duyarız.

Dostlarımız mutluluk ve hüznümüzü paylaştığımız, kimi zaman ekmeğimizi bölüşüp beraber yediğimiz, gelecek planlarımızda her zaman yer alan, hayatımıza değer katan anılarımızı onlarla biriktirdiğimiz en sevdiklerimizdir. Kalbimizi çoğu zaman hesapsızca açmanın rahatlığını yaşarız. Duygularımızı dostlarımızla paylaştıkça daha fazla rahatlarız. Edebiyatımızda birçok şair dostluğu konu edinerek dostluğun önemine vurgu yapmıştır.

Dostluk, önemli bir değer olarak hayatımızda yer ederken dostlarımızı seçerken de çok dikkatli olmamız gerektiğine vurgu yapmak gerekir. Dostlarımıza çoğu zaman sınır gözetmeksizin maddi ve manevi birçok fedakârlık yaparız. Bazen seçtiğimiz dostlarımızın bizleri hayal kırıklığına uğrattığı bir gerçektir. Bu sebeple seçimlerimize çok önem vermemiz gerekir. Şeyh Edebali bize dostlarımızı seçerken dikkatli olmamızı, bu konuda dikkatsiz olursak üzülebileceğimizi aşağıdaki dizeleriyle ifade etmektedir.

ÜZÜLÜRSÜN

Cahil ile dost olma

İlim bilmez, irfan bilmez, söz bilmez, üzülsün

Saygısızla dost olma

Usul bilmez, adap bilmez, sınır bilmez, üzülsün

Açgözlü ile dost olma

İkram bilmez, kural bilmez, doymak bilmez, üzülsün

Görgüsüze dost olma

Yol bilmez, yordam bilmez, kural bilmez, üzülsün

Kibirliyle dost olma

Hâl bilmez, ahval bilmez, gönül bilmez, üzülsün.

Ukalayla dost olma

Çok konuşur, boş konuşur, kem konuşur, üzülsün.

Namertle dost olma

Mertlik bilmez, yürek bilmez, dost bilmez, üzülsün.

Bizler bilerek ya da bilmeyerek, unutarak ya da yanılarak hata yapabiliriz. Mevlana " Gerçek dost yanlış yaptığında seni uyarır, sonrasında ise koruyan kişidir. Yaptığın yanlış herkese duyuran değil." sözleriyle gerçek dostluğun tanımını yapmıştır. Dostlarımızın iyi yönlerine odaklanıp hata yaptıkları zaman affedici olmayı Rabbimiz "..Hoş görsünler, affetsinler, Allah'ın kendilerini affetmesini istemezler mi? Allah çok bağışlayıcı, çok merhamet sahibidir." (Nur suresi/22) ayetiyle bize öğütüyor.

Dostlarımızı seçerken doğruluk yolunda bizimle el ele yürüyebilecek kişilerden seçmeliyiz ve biz de bu yolda dostumuzun elini hiç bırakmamalıyız.

Ayşegül CANDER

SORULAR

1. "Hâl bilmez, ahval bilmez, gönül bilmez, üzülsün." sözü bize ne anlatıyor?
2. Dost seçilirken nelere dikkat edilmelidir?
3. Herkes arkadaşımız olabilirken neden dostumuz olamaz?

DİJİTAL İÇERİK

https://www.youtube.com/watch?v=cCKdrF_8XcA

Video Tanıtıcı Notlar

Başlık: Çocukça 55. Bölüm-İnsanları Seviyorum-Uzaktaki Dostlarım

Hedef Kitle: Temel Eğitim

Süre: 9 dakika 37 saniye

Konu: Bir Hikâye İle Dostluk

<https://www.youtube.com/watch?v=EP7oCcTvyL4>

Video Tanıtıcı Notlar

Başlık: Doru Dostluk

Hedef Kitle: Temel Eğitim

Süre: 11 dakika 14 saniye

Konu: Dostluk

https://www.youtube.com/watch?v=wS3GTS_ZKAc

Video Tanıtıcı Notlar

Başlık: Kalbin İçindekiler- 4. Bölüm

Hedef Kitle: Ortaöğretim

Süre: 14 dakika 08 saniye

Konu: Dostluk Kardeşlik Yârenlik

MESAJINI GÜÇLENDİR

Ayet ve Hadisler

"...Kötülüğü en güzel şekilde sav. Bir de bakarsın ki seninle arasında düşmanlık bulunan kimse sanki sıcak bir dost oluvermiştir."

Fussilet, 41/34

"...Kendileri son derece ihtiyaç içinde bulunsalar bile onları (Allah yolunda beraber yürüdükleri arkadaşlarını) kendilerine tercih ederler..."

Haşır/9

"Allah katında arkadaşların en hayırlısı, arkadaşına karşı hayırlı davranandır. Allah katında komşuların en hayırlısı ise komşusuna karşı hayırlı davranandır."

Tirmizî, Birr, 28

"Mümin cana yakındır. (İnsanlarla) yakınlık kurmayan ve kendisiyle dostluk kurulamayan kimsede hayır yoktur."

İbn Hanbel, II, 400

Özlü Sözler

Yüzde ısrar etme, doksan da olur.
İnsan dediğinde noksan da olur.
Sakın büyüklenme, elde neler var.
Bir ben varım deme, yoksan da olur.
Hatasız dost arayan dosttan da olur!

Mevlana

Esma'ül Hüsnâ

EL- VELÎ (cc):

- İnananlara dost olan
- İhtiyaç duyduklarında kullarına güç veren
- Her zaman inananların yanında olan

EL- VELÎ İSMİ HAYATIMA NASIL YANSIR?

- Eğitici, öğrencilere Esmâü'l-Hüsna'nın açıklamasını yapar.
- Öğrencilere "Allah'ın güzel isimlerinden olan El- Velî ismini hayatımıza nasıl yansıtabiliriz?" sorusunu sorar.
- Cevaplar alındıktan sonra eğitici, yukarıda verilen açıklamaları öğrencilerle paylaşır.

3.HAFTA ETKİNLİK HAVUZU: DOSTLUK

AKTİF ÖĞRENME

1. Etkinlik

Etkinlik	Vefalı Dost
Hedef Kitle	Temel Eğitim -Ortaöğretim
Amaç	Yaşanmış bir örnekten yola çıkarak dostlar arasındaki vefa duygusunun değerine işaret etmek.

Çanakkale Savaşı tüm zorluklarıyla beraber birçok dostluk ve vefa örneğine sahne olmuştu. Fedakârlık örneklerinden birisi de şu şekilde gerçekleşmişti:

Şiddetli bir çatışma sırasında arkadaşının vurulduğunu gören Mehmet, "Gitme sen de vurulursun." ikazlarına aldırmadan, siperden çıkarak hızla arkadaşının yanına koştu. Kurşun yağmuru altında onu kucaklayarak sipere taşıdı. Fakat arkadaşı son nefesini teslim etmişti.

"Tehlikeye atılmana değmedi." diyenlere Mehmet şu cevabı verdi:

"Kucakladığımda yaşıyordu. 'Geleceğini biliyordum.' dedi. Son nefesini verirken tebessüm ediyordu. Bu duygu her şeye değerdi." diyerek duygularını ifade etmişti. Mehmet, ölümü göze alarak arkadaşına vefa örneği göstermişti

- Eğitici Çanakkale Savaşı'nda yaşanan olayı anlatarak öğrencilere aşağıdaki soruları yöneltir:
 - ✓ Vefa kavramı sizde neyi çağırıştırıyor?
 - ✓ Sizce kimlere karşı vefalı olmalıyız?
 - ✓ Paylaşmak istediğiniz bir vefa örneği var mı?

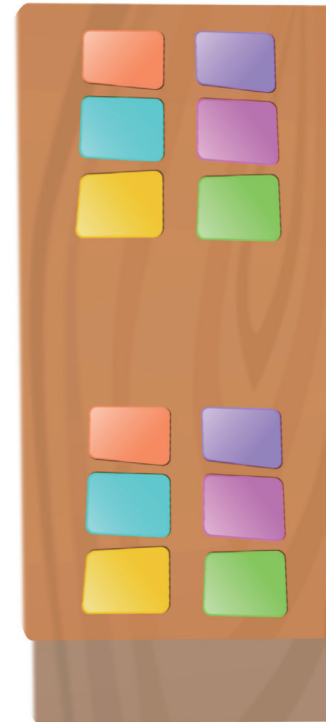
- Eğitici, öğrencilerden cevapları aldıktan sonra vefa kavramını örneklerle açıklar.
- Öğrencilerden ülkemizi tehlikelerden korumak için sınırda nöbet tutan Mehmetiğe ya da Çanakkale Őehitlerine vefa borcumuzu ödemek adına mektup yazmalarını ister.
- Yazılan mektuplar beraberce okunur.

2. Etkinlik

Etkinlik	Elim Kartta
Hedef Kitle	Temel Eğitim-Ortaöğretim
Amaç	Sevgi ve dostluk ile ilgili farkındalık oluşturmak.

ELİM KARTTA

- Eğitici, ğrencileri iki gruba ayırır.
- Her gruba altışar tane farklı renkte kart hazırlar.
- Hazırlanan kartların bir tarafına sevgi ve dostluk ile ilgili cümleler yazar.
- Öğrenciler, iki grup hâlinde arka arkaya sıra oluşturur.
- Farklı renkteki altı kartı yarışacak iki öğrencinin önüne yerleştirir.
- Yarışacak olan öğrenciler, ellerini arkalarında birleştirerek eğiticinin komutunu bekler.
- Eğitici hangi rengi söylerse yarışan ğrenci tek eli ile o renk karta dokunur.
- Eğitici, renk isimlerini hızlı hızlı söyler.
- Eğiticinin söylediği renk dışında farklı renk karta dokunan ğrenci elenir.

- Kazanan öğrenci, istediği renkte bir kartı çevirir ve kartta yazılı olan sözü okur.
- Karttan güzel söz okuyan öğrenci grubuna puan kazandırır.
- En çok kart açma hakkı elde eden grup yarışmayı kazanır.

KARTA YAZILABİLECEK ÖRNEK CÜMLELER:

- ✓ Hayatında güzel bir hazine arıyorsan dostlarına sıkı sarıl.
- ✓ Dostluk, sevinçleri ikiye katlar, acıları ikiye böler.
- ✓ Dost, insanın kendisine verdiği hediyedir.
- ✓ Dost, göze sezdirmeden gözyaşını silendir.
- ✓ Beraberken dertlerinizi unuttuğunuz insanlar var ya, işte onlara “dost” denir.
- ✓ Dost, gölge veren bir ağaç gibidir. Bunaldığın zaman gölgesinde dinlenirsin.
- ✓ Dostum, sen benim seçebildiğim kardeşimsin.
- ✓ Dostluk, iki yürek arasında akan bir nehir gibidir. Gittiği yeri de temizler, geldiği yeri de.
- ✓ Dostu olmayan insan, yoksul bir insan gibidir.
- ✓ Gerçek dostlar, menfaatleri bitene kadar değil, yürekleri yetene kadar sizi sevenlerdir.
- ✓ Siz sevgi sözünü beş harfe sığdırmışsınız, biz ise yere göğe sığdıramıyoruz.

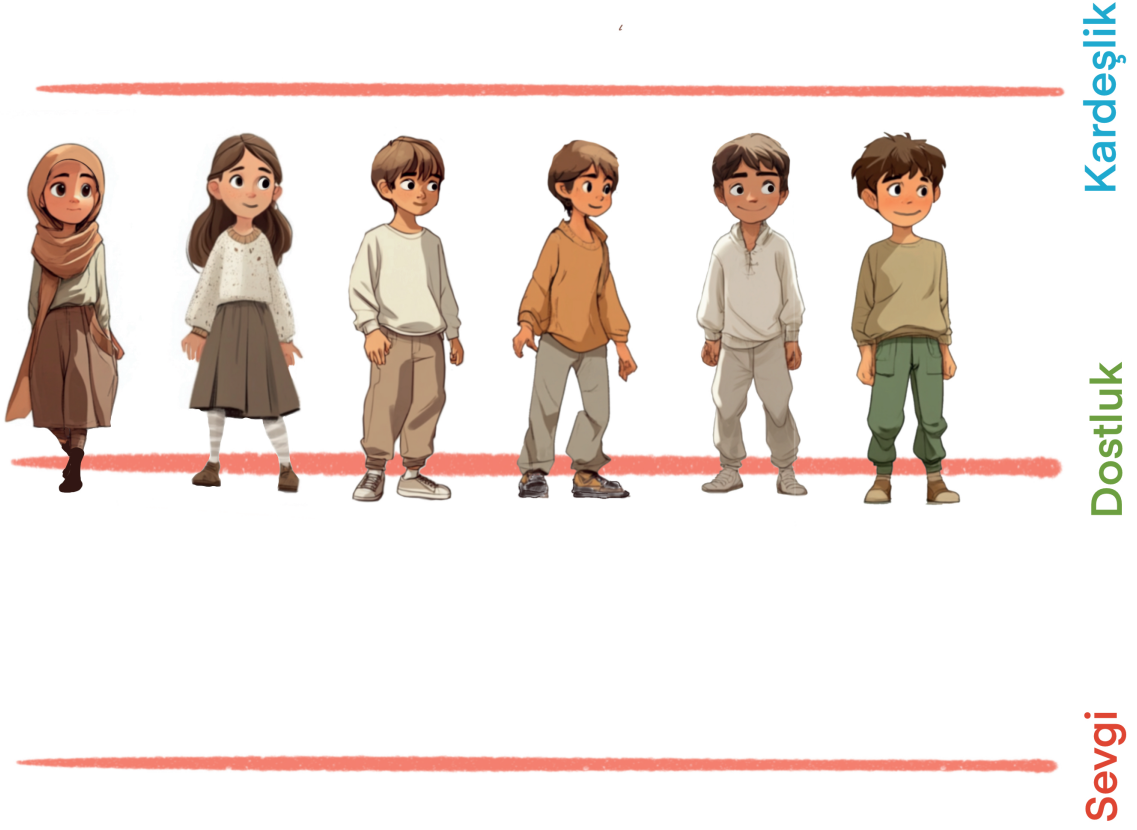
3. Etkinlik

Etkinlik	Kalbim Dostluktan Yana
Hedef Kitle	Temel Eğitim-Ortaöğretim
Amaç	Dostluğun gerektirdiği davranışlara öğrenciyi teşvik etmek.

- Eğitici, sınıfa bir kavanoz getirir.
- Öğrencilerle birlikte küçük kırmızı kalp şeklinde kartlar hazırlar.
- Dostluk ilişkisinin gerektirdiği davranışlar konusunda konuşma yapar.
- Okul içinde veya dışında dostluk konusunda güzel bir davranış sergileyen öğrenci kırmızı kalpli kartlara ismini ve yaptığı davranışı yazarak kavanoza atar.
- Etkinlik kavanoz dolana kadar devam eder.
- Kavanoz dolduğunda birlikte açılır.
- Kartları açmak üzere iki öğrenci görevlendirilir.
- Görevlendirilen öğrenciler kavanozdan kartları alır. Önce örnek davranışı okur, sonra kartın kime ait olduğunu söyler.
- Kavanozdaki tüm kartlar okunduğunda dostluk konusunda en çok örnek davranış sergilemeyi başarmış olan kişi belirlenir.
- Mümkünse birinci olan öğrenci öğreticinin uygun gördüğü bir şekilde ödüllendirilir.

4. Etkinlik

Etkinlik	Sevgi-Dostluk-Kardeşlik Çizgisi
Hedef Kitle	Temel Eğitim-Ortaöğretim
Amaç	Dikkatli ve uyumlu hareket ederek arkadaşlarla keyifli vakit geçirmek.

- Eğitici, oyun alanına yan yana üç ayrı çizgi çizer.
- Çizgilerden biri sevgi, biri dostluk, biri de kardeşliği temsil eder.
- Öğrenciler tek sıra hâlinde ortada bulunan dostluk çizgisine yerleşir.
- Eğitici "sevgi" diye komut verdiğinde bütün öğrenciler zıplayarak "sevgi" çizgisine, "kardeşlik" dediğinde öğrenciler hep birlikte kardeşlik çizgisine, "dostluk" dediğinde ortadaki çizgiye geçer.
- Eğitcinin verdiği komut dışında hareket eden elenir.
- Eğitici ara ara öğrencilerden yön değiştirmelerini ister.
- Yönünü değiştirdiklerinde aynı komutları tekrarlar.
- Sevgi, dostluk, kardeşlik çizgilerini verilen komut doğrultusunda yanılmadan yaparak sona kalan beş öğrenci oyunun ikinci seviyesine katılmaya hak kazanır.
- Etkinliğin ikinci seviyesinde durum biraz zorlaşır. Eğitici, hangi değer adını söylerse öğrenciler o çizgiye geçmemelidir.
- Eğitcinin söylediği değerin bulunduğu çizgiye geçen öğrenci elenir.
- En sona kalan öğrenci oyunu kazanır.

5. Etkinlik

Etkinlik	Arkadaş Dediğin
Hedef Kitle	Temel Eğitim-Ortaöğretim
Amaç	Drama tekniği ile dostluğa dair duyguların ifade edilmesini sağlamak.

- Eğitici öğrencilere drama metnini anlatır.
- Öğrenciler arasında rol dağılımı yapılır.

Düşen Arkadaşa Yardım Etme

Karakterler:

- Efe
- Utku
- Mert

(Efe oyun oynarken topu kovalamaktadır. Bir anda düşer ve hafifçe acı çeker.)

Utku: (Efe'nin yanına koşar.)

Efe, iyi misin? Ne oldu?

Efe: (Yavaşça ayağa kalkmaya çalışır.)

Biraz bileğim ağrıyor, düştüm.

Utku: (Çok endişelenir ve hemen yardım eder.)

Dur, dur! Ayağa kalkma, önce kontrol edelim. (Utku, dikkatlice Efe'nin bileğini inceler.)

Bileğin şişmiş gibi gözüküyor. Hemen öğretmenimize haber verelim, belki yardıma ihtiyacın olabilir.

Mert: (Utku ve Efe'nin yanına gelerek)

Utku, Efe'nin ağrısının olduğu yerin üzerine çok fazla baskı yapma. Bence biz hiçbir şey yapmadan hemen öğretmenimize söyleyelim.

Utku: (Başını sallayarak)

Evet, haklısın. Efe ayağını kıpırdatma. Merak etme, öğretmenimiz sana yardımcı olacak.

Efe: (Gülümseyerek)

Teşekkür ederim arkadaşlar, iyi ki varsınız.

Utku:

Gerçek dostlar, zor zamanlarda birbirlerine yardım eder. İşte öğretmenimiz geldi bile!

(Zor Durumda Moral Verme)

Karakterler:

- Ece
- Deniz
- Seda

(Ece masasında oturmuş, üzgün bir şekilde düşüncelere dalmıştır.)

Deniz: (Meraklı bir ifadeyle)

Ece, seni üzgün görüyorum, bir şey mi oldu?

Ece: (Başını sallayarak)

Bu ara kendimi iyi hissetmiyorum. Öğretmen daha düzenli ders çalışmam gerektiğini söyledi. Ne yapacağımı, nasıl ders çalışacağımı bilemiyorum.

Deniz: (Gülümseyerek)

Bazen hepimiz zorlanıyoruz, dikkatsiz davranabiliyoruz. Öğretmenimiz bizi seviyor ve daha başarılı olmamızı istiyor. Ben senin her şeyin üstesinden gelebileceğini biliyorum!

Ece: (Gözlerini kocaman açar.)

Gerçekten mi? Ama bazen kaygılanıyorum.

Deniz:

Kaygılanman çok normal, ama sen güçlü birisin, ben her zaman yanıdayım ve sana yardımcı olmak istiyorum, dostluk zor zamanlarda belli olur!

Seda: (Gülümseyerek)

Evet, doğru söylüyorsun Deniz. Biz arkadaşlar her zaman birbirimize destek olmalıyız.

Ece: (Gülümser)

Teşekkür ederim, Deniz. Artık daha iyi hissediyorum.

Deniz:

Ne demek, Ece! Hep birlikte güçlü olacağız!

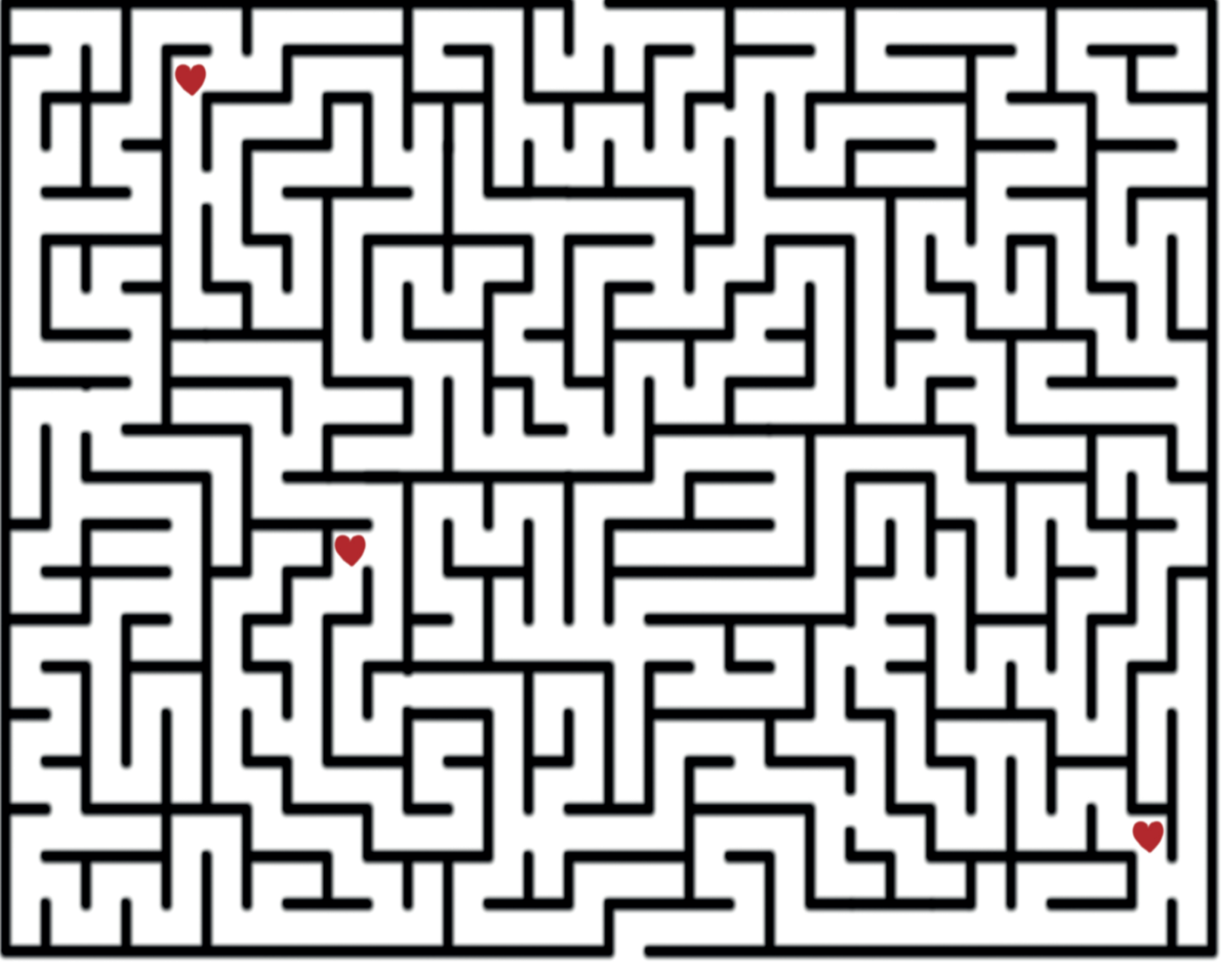
6. Etkinlik

Etkinlik	Değerler Labirentim
Hedef Kitle	Temel Eğitim-Ortaöğretim
Amaç	Öğrencilerin analitik düşünme becerilerini geliştirmek ve öğrencilerde değerlere yönelik farkındalık oluşturmak.

- Etkinlik görseli çoğaltılarak öğrencilere dağıtılır.
- Labirent içindeki kırmızı kalplerin "Dostluk Durağı" olduğu ifade edilir.
- Öğrenciye her durağa ulaştığında çalışma kâğıdında verilen noktalı yerlere, dostlukla ilgili özgün bir cümle yazdıktan sonra labirentte ilerlemesi gerektiği belirtilir.
- Cümleleri yazarak labirentte ilerleyen ve çıkış noktasına ulaşan öğrenci etkinliği tamamlamış olur.

DEĞERLER LABİRENTİM

ÇIKIŞ

GİRİŞ

.....

.....

.....

7. Etkinlik

Etkinlik	Dostluk Çarkı
Hedef Kitle	Temel Eğitim-Ortaöğretim
Amaç	Arkadaşlarının duygu ve düşüncelerini anlamak ve gerektiğinde yardımcı olmak konusunda farkındalık sağlamak.

- Eğitici, aşağıda örnek olarak verilen çark gibi bir "Dostluk Çarkı" hazırlar.
- Öğrenciler sırayla "Dostluk Çarkı"nı çevirir. Çark hangi aktiviteyi gösterirse öğrenci o aktiviteyi yapar.
- Çarkı çevirdiğinde "Bir arkadaşının moralini yükselt." aktivitesine denk gelen öğrenci, sınıftaki bir arkadaşına hoş bir söz söyleyerek moral verir.
- Öğrenciler sırayla çevirerek çarkta yer alan sözcüklere uygun davranışı sergiler.
- Bu şekilde etkinlik devam ettirilir.
- Etkinlik sonrası, her öğrenci duygularını paylaşır.
- Eğitici, "Dostluklar, emek vererek ve zamanla gelişir. İyi ve kötü günleri paylaşmak, zor zamanlarda birbirine destek olmak, karşılıklı güveni artırarak dostlukları besler ve büyütür. " vurgusu yapar.

8. Etkinlik

Etkinlik	Dostluk El İzi
Hedef Kitle	Temel Eğitim-Ortaöğretim
Amaç	Öğrencilerin dostluğun önemine ilişkin farkındalıklarını artırmak.

- Eğitici, öğrencilere kâğıt ve parmak baskısına uygun boya temin eder.
- Her bir parmaklarının dostlukla ilgili bir değeri temsil ettiğini söyler.
- Öğrenciler, her bir dostluk değerini temsil eden parmakları kâğıda basarak el izlerini oluştururlar.
- El izini oluşturan öğrenciler kendi içlerinde üç veya dört kişilik gruplara ayrılır.
- Yardım etmek, saygı göstermek, empati kurmak, fedakarlık yapmak, birlikte zaman geçirmek gibi ifadeleri doğaçlamasını yapmak üzere gruplar oluşturulur.

Her grup, belirledikleri değeri yansıtan kısa bir diyalog yazar. Örneğin:

- **Yardım Etmek:** "Düşen kalemi alabilir misin?"
- **Saygı Göstermek:** "Sana katılıyorum, ama fikrini biraz daha açıklar mısın?"
- **Empati Kurmak:** "Üzgün olduğunu görebiliyorum, sana nasıl yardımcı olabilirim?"
- **Fedakârlık Yapmak:** "Bu oyunda sana yardım etmem gerekirse ben de seninle oynarım."
- **Birlikte Zaman Geçirmek:** "Hadi birlikte resim yapalım, çok eğlenceli olacak!"
- Doğaçlama bittikten sonra beyin fırtınası ile ana fikir oluşturan cümleler belirlenir.
- Her grup kavramlarla ilgili istediği cümleyi el izi olan kâğıtlarda el izinin her bir parmağına cümleleri yazar.
- Parmağa yazılan cümleler afiş hâlinde hazırlanarak panoya asılır.

Etkinlik	Can Dostum
Hedef Kitle	Temel Eğitim-Ortaöğretim

Koşuyordum. Hiç koşmadığım kadar hızlı koşuyordum. Rüzgâr saçlarımı dalgalandırıyor, yüzüme çarpıyordu. Arif resmen bağırdı bana:

– Hadi Necati koş biraz, geç kalacağız bak!

– Tamam, koşuyorum işte!

Koştuk da koştuk, yetiştik sonunda. Gün batımı başladı, yetiştik.

Tüm mahalle oturmuş gün batımını izliyorduk. Harika bir manzaraydı.

– Ne kadar güzel değil mi Arif?

– Evet.

Gün batımını seyrettikten sonra hep beraber tüm mahalle evlerimize döndük. Herkes sohbet ediyor, kahkahalar atıyordu. Bir aile gibiydik. Gün batımını izlemek mahallenin günlük rutinlerinden biriydi. Gün batımı vakti geldi mi mahalleli her zaman toplandığımız çimenliğe gelir, herkes gün batımını izlerdi. Bugün batımı başka bir gün batımıydı bizim için.

Her zaman olduğu gibi sabah erkenden kalktım. Annem masayı hazırlamış kahvaltı yapmak için beni bekliyordu. Babam ise işe gittiği için benden önce kahvaltı etmiş, evden çıkmıştı. Bugün hafta sonu olduğu için kahvaltı eder etmez dışarı attım kendimi. Bizimkiler çoktan toplanmış ne oynayacaklarını tartışıyorlardı. Ben de aralarına karıştım.

- Günaydın Necati. Geç geldin bugün.
- Günaydın. Siz erken toplanmışsınız asıl.

İkimiz de güldük. Uzun süre oyun oynadık. Sonra İrfan Abi geldi. Kendisi mahallemizde şehir görmüş tek kişiydi. İki üç haftada bir İstanbul'a gider bizlere bir şeyler getirirdi.

- Toplanın gençler!

Herkes aynı anda koştu İrfan Abi'nin arabasının yanına. Arabanın bagajını açtı:

- Oyuncak, kitap ne varsa getirdim bu sefer size!

Herkes eşyaları inceliyor harçlığı yeten, bir şey varsa alıyordu.

- Necati, senin harçlığın ne kadar? Ona göre bir şeyler vereyim sana.
- Yok, İrfan Abi. Benim bu hafta harçlığım yok. Bu hafta babam pek bir şey satamamış da.

Biraz bekledi. Sonra da arabanın ön koltuğuna oturup, torpido gözünden bir kitap çıkardı.

- Al, sana hediye olsun. Oku sonra gel, bana içinden bir şiir oku.

Pek de sevmezdim kitap okumayı. Öğretmenim oku demedikçe okumazdım. Ama sonra çoğu arkadaşımın bir şeyler aldığını fark ettim; hediyeydi, geri çevirmek olmazdı, aldım kitabı.

- Sağ ol İrfan Abi.

Sonra da çıktım kalabalığın içinden. Tekrardan diğer çocuklara baktım. Hepsi çok güzel şeyler almıştı. Sonra Arif'in sesini duydum:

- Haydi Necati! Gün batımı vakti geldi. Bu sefer erken gidelim de koşmamıza gerek kalmasın.

Sırıttı sonra. Yürümeye devam etti. Ben de koşarak ona yetiştim. Beraber çimenliğe doğru yola koyulduk. Geldiğimizde kimse yoktu, tek başımızaydık. Çimenlerin üzerine uzandık.

- Necati.
- Efendim Arif.
- İrfan Abi sana ne dedi?
- Şiir kitabı verdi ama okumayacağım. Kitap okumayı pek sevmem. Sen de biliyorsun.

Biraz bekledi ve derin bir nefes aldı Arif:

- Olur, mu canım öyle şey! İrfan abi onu sana hediye etmiş okumamak olur mu Necati! Hem ben de okuma bilseydim keşke. Sen yine okula gidiyorsun Necati. Benim hatırıma oku Necati. Sonra bana bir şiir okursun içinden.
- Tamam, ama sırf senin hatırına okuyacağım.

Gün batımının başlamasına az kalmıştı, diğerleri de yavaş yavaş gelmeye başlamıştı. O gün daha konuşmadık. Aradan iki gün geçtikten sonra kitabı elime aldım ve okumaya başladım. Kitap, resmen beni içine doğru çekti. Bir günde bitirdim. Ertesi gün dışarı çıktığımda Arif'i gördüm.

- Necati! Nerelerdesin sen? Dün hiç dışarı çıkmadın.
- Sürpriz!
- Ne sürprizi? Neyse neyse. Hadi gün batımı başlayacak, gitmemiz gerek.

Sonra çimenliğe doğru koşmaya başladık. Bu gidişimizde tüm mahalle oradaydı. İrfan abi de. Kimseden ses çıkmıyordu. Bu anı fırsat bildim ve başladım yüksek sesle okumaya:

Bir ağaç gibi olmalı insan dediğin
Arkadaş dediğin, dost dediğin
Cömert olmalı,
Ağaçların dallarını kuşlarla paylaştığı gibi.
Bir ağaç gibi olmalı insan,
Yenilemeli kendini
Her sonbaharda,
Ağaçların yapraklarını döküp yenilenmesi gibi.
Ağaç gibi olmalı insan,
Neşeli olmalı
Selamlaşmalı, gülümsemeli,
Ağaçların açan çiçeklerinin etrafa neşe saçması gibi.
Bir ağaç gibi olmalı insan,
Paylaşmalı
Paylaşımçı olmalı,
Kudretli ağaçların bize nice nimetler sunması gibi.
Arif kolunu omzuma atıp:
- Can dostum benim, ağacım...

Merve Cihan YILMAZ

Çocuklardan Ev Yapımı Öyküler, Millî Eğitim Bakanlığı Kültür Eserleri

SORULAR

1. Sizlerin de mahallenizde ortak yapılan faaliyetler var mı?
2. Şiirde geçen "Bir ağaç gibi olmalı insan dediğin" cümlesi size neyi anlatıyor?
3. İyi bir dostun özellikleri neler olmalı?

Etkinlik	Hayat Arkadaşı
Hedef Kitle	Temel Eğitim-Ortaöğretim

Salih Bey sokakta derin düşüncelere dalmış bir şekilde yürürken ona bir araba çarpmıştı. Kazayı yapan şoför durmamış, yaşlı adama ne olduğuna bakmamış ve yardım etme gereği duymamıştı. Neyse ki hafif bir şekilde yaralanmıştı. Kazaya şahit olanlar onu hastaneye götürmüşlerdi.

Hemşireler, herhangi bir kırık veya çatlak olup olmadığını öğrenmek için bazı tetkikler yapılacağını ve işlemlerin biraz vakit alacağını söyledi. Bunu duyan Salih Bey huzursuzlandı. Acelesi olduğunu, röntgen çekilmesini ve tetkik yapılmasını istemediğini söyledi.

Hemşireler Salih Bey'in acelesinin nedenini sordular merakla.

– Bir an önce hastaneden çıkıp kahvaltıya yetişmem lazım. Her sabah eşimle birlikte kahvaltı ederiz, gecikmek istemiyorum, dedi. Hemşire:

– Eşinize haber iletir gecikeceğinizi söyleriz, deyince yaşlı adam üzgün bir ifade ile:

– Ne yazık ki eşim alzheimer hastası. Hiçbir şey hatırlamıyor. Hatta benim kim olduğumu dahi bilmiyor, cevabını verdi.

Salih Bey'in sözlerini duyan hemşire hayretle:

– Madem sizin kim olduğunuzu bilmiyor, neden onunla kahvaltı yapmak için bu kadar acele ediyorsunuz? diye sordu. Salih Bey, hemşireye ömür boyu unutmayacağı bir cevap verdi:

– Ama ben onun kim olduğunu biliyorum!

Kaynak: Ahlakımız Güzel mi?/Faik Güngör İHL Yayınları

SORULAR

1. Salih Bey'in davranışını nasıl adlandırabiliriz?
2. Vefa duygusunu kimlere karşı hissetmeliyiz?
3. Hikâyeden nasıl bir sonuç çıkarabiliriz?

Etkinlik	Bir Sonsuzluk Yolculuğu
Hedef Kitle	Ortaöğretim

"O söylüyorsa doğrudur!"

"Ama dediği şey imkânsız!"

"İmkânsız olan ne?"

"Senin arkadaşın bir gecede Kudüs'e gittiğini, oradan da daha nice yerlere ulaşarak bizlere müjdelere getirdiğini söylüyor."

Gülüşmeler...

"O söylüyorsa doğrudur!"

"....."

İnsanların bir başkasına güvenmekte zorlandıkları bir zamanda birbirine çok güvenen iki dost vardı. Bir gün herkes uykuya daldığında o güzel dostlardan biri sanki rüya gibi bir yolculuğa çıkarılmıştı. Bu yolculuk aslında bir gecede bitmeyecek kadar uzun, uyanmak istenilmeyecek bir rüya gibi etkileyici ama bir o kadar da gerçektir.

Mekke'den, Kâbe'nin bulunduğu yerden başlamıştı mübarek yolculuk. Kudüs'e, Mescid-i Aksa'ya kadar uzanmıştı. Yüce Yaratıcının o güzel Allah dostuna nasip ettiği daha birçok maneviyata şahitlik etmişti gecenin bir kısmındaki bu kutlu yolculuk. Evet, Allah'ın sevgili Peygamberine verdiği muhteşem bir ikramdı. Döndüğünde yatağının sıcaklığı bile kaybolmamıştı.

İnsan aklının anlamakta zorlanacağı bir mucizeydi. Bu sebeple olsa gerek ilkten kimse inanmamıştı. Yaşadığı onca sıkıntıdan sonra Rabbinin teselli ettiği ve adeta "Yalnız değilsin, ben yanıdayım." dediği sevgili elçinin yaşadığı bu olaya, müşrikler hiç inanmamıştı. Ama ilk Müslümanlardan biri vardı ki sorgusuz sualsiz inanmış ve hatta dedikoduları sustururcasına onaylamıştı. O, yaşananların sonunda kurduğu cümlelerle "sıddık/doğrulayan" lakabını alan Hz. Peygamberin (as) kıymetli dostu Ebubekir Sıddık'tı.

"Muhammed bunları dediyse doğrudur." Hiçbir tereddüt, hiçbir şüphe yoktu bu cümlede. Daha kendisini görmeden, kendi ağzından dinlemeden dostunu onaylayan bir konumdaydı Ebubekir. Nasıl bir dostluk vardı onların aralarında? Sadakat bu denli zirvede nasıl yaşanıyordu?

Zorluk zamanları devam ediyordu, Mekke'de yaşayıp "Allah'a ve onun gönderdiği Peygambere inanıyorum." diyenler için. Zira Müslümanlara yapılan zulüm ve işkenceler artmış Allah'ın emri ve izniyle hicret gerekmişti. Vakit öğlendi. Kavurucu bir sıcak vardı. Mekke bu vakitlerde "kaylule" denilen bir uyku vakti ile anılırdı. Yine neredeyse herkes uykuya dalmış, Sevgili Peygamberimiz ve sadık dostu Hz. Ebubekir için bir yolculuk başlamıştı. Kimseye görünmemek böylece zarara uğramaktan korunmak için bu vakit özellikle seçilmişti.

Çok sevdiği Mekke'den ayrılıyordu Allah Resulü. Bu zorlu yolculuğun başından sonuna kadar Hz. Ebubekir onun yanında olacaktı. Zaten can dostu iken "yâr-ı gar" yani "mağara dostu" da oluvermişti böylece Ebubekir. Muhakkak ki her zorlukla birlikte bir kolaylık vardı. Günlerce Allah'ın Elçisi ile baş başa olmak büyük bir lütuftu.

Tedirgin olmuştu Ebubekir. Allah'ın kutlu Peygamberi olan kıymetli dostuna bir zarar gelmesinden korkmuştu. Hz. Peygamber çok yorulmuştu yolda ve mağarada. Hz. Ebubekir'in dizinde uyuyup kalmıştı. Bu sırada hiç kıpırdamamıştı yerinden Sıddık. Resulün rahatsız olmasından endişe etmişti. Bir taraftan yakalanmaktan da oldukça korkmuştu. Tövbe Suresinde yer alan "Üzülme, Allah bizimle beraberdir." ayeti işte tam bu anı anlatıyordu. Sevr Dağında beraberdi o ikisi ve üçüncüleri de Allah'tı. Allah Resulü, yakın dostu Ebubekir'e tevekkül etmeleri gerektiğini veciz bir şekilde ifade etmiş, gönüller ferahlamıştı.

İki dost ellerinden gelen tedbirleri almıştı. Mağaranın kapısına kadar gelen kâfirler, Allah'ın dilemesiyle içeri girememişti. Razı oldu Peygamberimiz dostundan ve Âlemlerin Rabbi razıydı onlardan.

Hz. Ebubekir, yeni başlangıçlarda da hep yanında oldu, o güzeller güzeli dostunun. Hiç ayrılmadı iki dost. Gözünden sakınırdı Efendimiz (as) yol arkadaşını. Onu bir gün görmeden yapamaz, onsuz sofraya bile oturmamak istemezdi.

Sevgi, saygı, sadakat, vefa, merhamet, doğruluk, güzel ahlak... Daha birçok kavramın anlam kazandığı bir dostluk hikâyesiydi onlarınki, asırlar önceden günümüze seslenen. Sevgili Peygamberimizin ifadesiyle "Kişi, sevdiği ile beraberdi." Dünya hayatında edinilen dostlar sonsuzluk yolculuğunda yoldaştı. Anlaşıyor ki bir sonsuzluk yolculuğuna da ancak böyle dostlarla çıkılırdı!

Sevdegül ÇEKİÇ

SORULAR

1. Hz. Ebubekir'in "sıddık" lakabını almasının sebebi nedir?
2. Sizce Sevgili Peygamberimiz (as) ile Hz. Ebubekir'in dostluğunda hangi duygular ön plandadır?
3. Metinde anlatılan sonsuzluk yolculuğu nedir ve söz konusu bu yolculukta dostluklar neden önemlidir?

DİJİTAL İÇERİK

<https://www.youtube.com/watch?v=PFFQH5kHjCc>

Video Tanıtıcı Notlar

Başlık: Hümeysra 3. Bölüm

Hedef Kitle: Temel Eğitim

Süre: 12 dakika 25 saniye

Konu: Dostluk

<https://www.youtube.com/watch?v=BUYpJFqHKiE>

Video Tanıtıcı Notlar

Başlık: Hayati İnanç Ezcümle 17. Bölüm

Hedef Kitle: Ortaöğretim

Süre: 13 dakika 15 saniye

Konu: Dostluk Hukuku Nedir?

MESAJINI GÜÇLENDİR

Ayet ve Hadisler

"Müminler ancak kardeşlerdir. Öyleyse kardeşlerinizin arasını düzeltin ve Allah'tan korkun ki merhamet edilesiniz."

Hucurât Sûresi, 49/10

"... İyilik ve takva (Allah'a karşı gelmekten sakınma) üzere yardımlaşın, günah ve düşmanlık üzere yardımlaşmayın..."

Mâide Sûresi, 5/2

"Kardeşinle (düşmanlığa varan) tartışmaya girme, onunla (kırıcı şekilde) şakalaşma ve ona yerine getiremeyeceğin sözü verme."

Tirmizî, Birr, 58

"...Hoş/güzel söz sadakadır..."

Buhârî, Cihâd, 128

Özlü Sözler

"İyi dostu olanın aynaya gereksinimi yoktur."

Mevlana

"Kendinize Allah yolunda kardeşler edininiz. Çünkü onlar dünya için de ahiret için de lazımdır."

Hiz. Ali

Esma'ül Hüsnâ

EL-BERR (cc):

- İyiliği yaratan ve iyilik yapma duygusu veren
- Çok şefkatli, nimetlerini kullarına karşılıksız veren
- Vaadini yerine getiren

EL-BERR İSMİ HAYATIMA NASIL YANSIR?

- Eğitici, öğrencilere Esmâü'l-Hüsna'nın açıklamasını yapar.
- Öğrencilere "Allah'ın güzel isimlerinden olan El- Berr ismini hayatımıza nasıl yansıtabiliriz?" sorusunu sorar.
- Cevaplar alındıktan sonra eğitici, yukarıda verilen açıklamaları öğrencilerle paylaşır.

4.HAFTA ETKİNLİK HAVUZU: MERHAMET

AKTİF ÖĞRENME

1. Etkinlik

Etkinlik	Medeniyetimizden Merhamet Örnekleri
Hedef Kitle	Temel Eğitim-Ortaöğretim
Amaç	Öğrencilerin vakıflar ile ilgili bilgi edinmelerini sağlamak.

- Eğitici, Vakıflar Genel Müdürlüğü tarafından hazırlanan "Tarihte İlginç Vakıflar" adlı eserden vakıf örnekleri seçerek öğrencilere paylaşırır.
- Esere aşağıda verilen linkten ulaşabilir.
<https://cdn.vgm.gov.tr/yayin/dergi/muhtelif/tarihteilgincvakiflar.pdf>
- Kulüp öğrencilerinden kendilerine verilen vakıfla ilgili araştırma yapmaları, sunum hazırlayarak veya kısa film çekerek arkadaşları ile paylaşmaları istenir.

2. Etkinlik

Etkinlik	Renkli Cümleler
Hedef Kitle	Temel Eğitim-Ortaöğretim
Amaç	Öğrencilerin görsel zekâlarına hitap ederken merhamet kavramı konusunda farkındalıklarını artırmak.

- Eğitici, merhametle ilgili cümleleri, her bir kelimeyi farklı renkte olacak şekilde büyük boy kartonlara yazar veya aşağıda verilen örnek cümleleri kullanır.
- Öğrencileri iki gruba ayırır.
- Her bir öğrenci sırası geldiğinde kartonda yazılan yazıları değil, renkleri söylemeye çalışır.
- Renkleri değil de yazılan kelimeyi söyleyen öğrenci yarışmadan elenir.
- Kazanan öğrenci kartondaki cümleyi okuma hakkı elde eder ve takımına puan kazandırır.
- En çok puan toplayan grup oyunu kazanır.

Örnek Cümleler:

1. **Merhamet**, **kalbin bahçesinde açan en güzel** çiçektir.
2. **İnsan olmanın en güzel yanı**, **merhametle dolu bir kalbe sahip** olmaktır.
3. **Şefkat ve merhamette güneş gibi ol.**
4. Hayvanlara **karşı acımasızca** davranan, **iyi bir insan** olamaz.
5. **Merhamet ruhun güzelliğidir.**
6. **Merhamet insanları iyileştirir.**
7. **Merhamet**, **insanın kalbini güzelleştiren en yüce** duygulardan **biridir.**
8. **Merhamet**, **başkalarının acılarını anlamak ve onlara yardımcı olmak için atılan ilk adımdır.**
9. **Merhamet** dolu **bir insan**, **hem çevresine hem de kendisine huzur getirir.**
10. **Merhamet**, **gücün değil insanlığın en asil göstergesidir.**
11. **Merhamet**, **sadece insanlara değil tüm canlılara** gösterilmesi gereken **evrensel bir değerdir.**
12. **Merhamet**, **iyilik tohumlarının ekildiği en verimli topraktır.**
13. **Merhamet**, **kin ve nefretin panzehiri**, **sevgi ve barışın** temelidir.
14. **Merhametli bir kalp**, **başkalarının dertleriyle dertlenir ve çözüm bulmaya** çalışır.

3. Etkinlik

Etkinlik	Merhametli Ol, Sevgiyle Dol
Hedef Kitle	Temel Eğitim-Ortaöğretim
Amaç	Öğrencilerin merhamet kavramı konusunda farkındalıklarını artırmak.

- Eğitici, etkinliğe katılmak için gönüllü on beş öğrenci seçer.
- Öğrencilerin yan yana dizilmesini ister.
- Eğitici sağ ya da sol baştan oyunu başlatacak ve her öğrenci birden on beşe kadar sırası gelen sayıyı söyleyecektir.
- 3. sırada bulunan öğrenci üç demek yerine “Merhametli ol.” diyecek, üç derse yanarak oyundan çıkacaktır.
- Beşinci sırada olan öğrenci, beş demek yerine “Sevgiyle dol.” diyecek, beş derse yanarak oyundan çıkacaktır.
- On birinci sırada olan öğrenci, on bir demek yerine sadece zıplayacak, on bir derse yanarak oyundan çıkacaktır.
- Yanmayan öğrencilerle oyuna devam edilir.
- Oyun bir kişi kalana kadar devam eder.
- Birinci olan öğrenci, “Merhamet Kahramanı” ilan edilerek alkışlanır.

4. Etkinlik

Etkinlik	Merhamette Zirve
Hedef Kitle	Temel Eğitim-Ortaöğretim
Amaç	Peygamber'in (sav) hayvanlara merhamet gösterdiği örneklerden yola çıkarak öğrencilerde merhamet duygusunu pekiştirmek.

- Eğitici, merhamet kavramını anlatır.
- Hz Muhammed'in (sav) hayvan sevgisi ve hayvanlara duyduğu merhamet ile ilgili aşağıdaki metni okur veya linkteki videoyu izletir:

Resulullah (as) Mekke'ye gitmek üzere ihramlı olarak Medine'den çıktı. Yolda giderken gölgede kıvrılıp uymakta olan bir ceylan gördü. Resulullah (as) bir şahsa, herkes geçinceye kadar ceylanın yanında bekleyip kimseye hayvanı tedirgin ve rahatsız ettirmemesini söyledi (Muvatta', Hacc, 79; Nesâi, Hacc, 78).

Mekke Fethi'ne doğru gidilirken hayvanlara muamele hususunda yine muhteşem bir tablo sergilendi. Âlemlerin Efendisi on bin kişilik muhteşem ordusuyla Mekke'ye doğru giderken yolda yavrularının üzerine gerilmiş ve onları emzirmekte olan bir köpek gördü. Hemen ashabından birini yanına çağırarak onu bu köpek ve yavrularının başına nöbetçi dikti. Anne köpeğin ve yavrularının ordu tarafından ürkütülmemesi hususunda tembihte bulundu (Vâkıdî, II, 804).

<https://youtu.be/Qfcct5AOxCk>

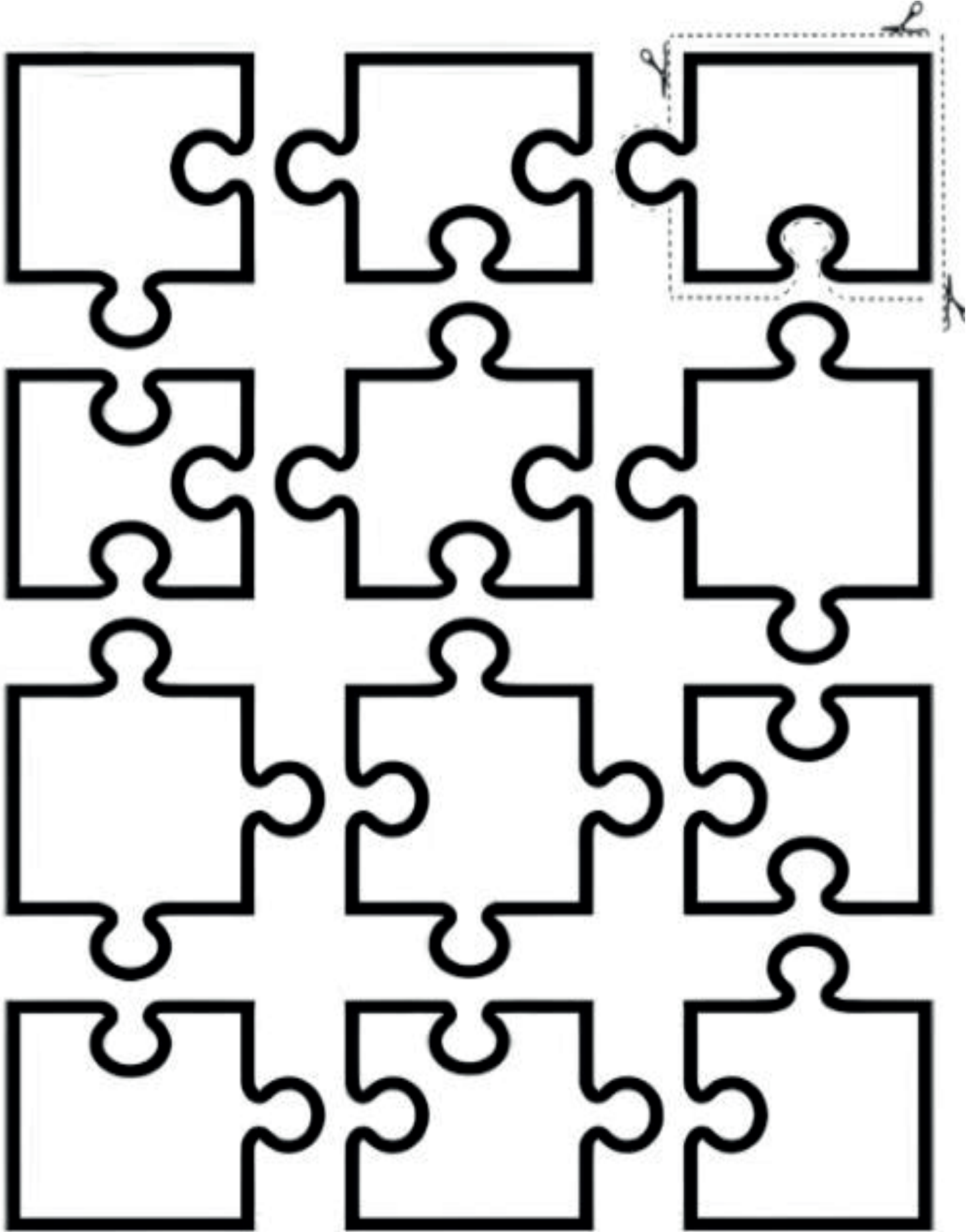
- Okunan metin üzerine sohbet edilir.
- Eğitici, merhamet duygusunun sadece insanlara karşı değil, tüm canlılara karşı hissedilmesi gereken bir duygu olduğuna vurgu yaparak hep beraber kuş evi yapacaklarını söyler.
- Yapacakları kuş evlerinin, kuşların yavrulamak ve dinlenmek için güvende hissetmesini sağlayan, yeterli havalandırmaya sahip, mümkün olduğunca soğuk havayı geçirmeyecek şekilde tasarlanması gerektiğini belirtir.
- Kuş yuvası yapımı uygun gördüğü bir video izletir.
- Eğitici, kullanılacak malzemeleri yaş grubuna göre seçerek gerekli güvenlik önlemlerini alır.
- Kuş evi yapımında geri dönüştürülebilir malzemeler de kullanılabilir.
- Yapılan kuş evleri, okul bahçesine ya da mahallede bulunan ağaçlara asılır.

5. Etkinlik

Etkinlik	Bizim Gözümüzden
Hedef Kitle	Temel Eğitim-Ortaöğretim
Amaç	Öğrencilerin merhamet temalı yapboz parçalarını birleştirirken mantıksal düşünme ve iş birliği çalışma becerilerini geliştirmek.

- Öğrencilerden renkli kuru boya, getirmeleri istenir.
- Her gruba bir fon kâğıdı ve bir yapıştırıcı temin edilir.
- Öğrenciler on ikişer kişilik iki veya daha fazla gruba ayrılır.
- Yapboz parçalarını içeren görselden her grup için bir yapboz oluşturulabilecek şekilde grup sayısı kadar çoğaltılır.
- Her gruba bir bütün oluşturabilecekleri şekilde yapboz parçaları rastgele dağıtılır.
- Gruplara merhamet temalı resim yapmaları ve yapboz birleştirmeleri için toplam 15 dakika süre verilir.
- Her bir öğrencinin kendisine verilen yapboz parçasına merhameti anlatan bir resim çizmesi ve resimler tamamlandıktan sonra grup olarak parçaları birleştirmeleri gerektiği belirtilir.
- Gruptaki öğrenciler merhamet temalı resimleri içeren yapboz parçalarını, renkli bir karton üzerinde doğru bir biçimde yerleştirip birleştirirler.
- Özgün resimleri ile yapbozları tamamlayan grup etkinliği tamamlamış olur.
- Etkinlikte elde edilen ortak ürünler okul kulüp panosunda sergilenir.

YAPBOZUNU TAMAMLA

6. Etkinlik

Etkinlik	Merhamet Çınarı
Hedef Kitle	Temel Eğitim-Ortaöğretim
Amaç	Öğrencilerin merhamet kavramı üzerinde farkındalıklarını artırmak.

- Eğitici öğrencilere merhamet kavramının öneminden bahseder.
- Merhametli davranmaya örnek olacak davranış örneklerinin yazılı olduğu kartlar getirir.
- Birlikte bir çınar ağacı görseli oluşturacaklarını ifade eder.
- Öğrencilerle birlikte renkli kartonlardan ağacın kökü, gövdesi, dalları ve yaprakları yapılır. Yaprak sayısı örneklerin çokluğuna göre artırılabilir.
- Her bir ağaç bölümüne eğitçinin getirdiği davranış örnekleri yazan kartlar yapıştırılır.
- Eğitçinin hazırladığı kartlarda;
 - ✓ Sokağınızda bulunan bir kedi vb. hayvana su ve yiyecek vermek,
 - ✓ Apartmanınızda bulunan bir yaşlıya eşya taşıırken yardım etmek,
 - ✓ Hasta ziyareti yapmak,
 - ✓ Bir yardım kampanyasına katılmak vb. şekilde örnekler yer alabilir.
- Bulundukları ay içerisinde merhamet örneği sergileyen öğrencilerin davranışlarının yazılı olduğu ağacın bölümünün eğitici tarafından duvara asılacağı ifade edilir.
- Etkinliği eğitici başlatır.
- Yapılan merhamet örnekleri duvara asılır.
- Bundan sonraki günlerde öğrencilerden kim örnek davranışlardan birini sergilemiş ise ağacın o bölümünü alınıp duvara asılır.
- Bir süre sonunda ağaç tamamlanır.
 - ✓ Birlikte bir merhamet çınarı oluşturulur.
- Ortaöğretimde etkinlik sonrası Sezai Karakoç'un şiirinden aşağıdaki bölüm okunur ve öğrencilerle beraber yorumlanır.

"Senden ümit kesmem

Kalbinde merhamet adlı bir çınar vardır."

Sezai Karakoç

7. Etkinlik

Etkinlik	Görsel Yorumlama
Hedef Kitle	Temel Eğitim-Ortaöğretim
Amaç	Öğrencilerin canlılar âlemindeki merhamet örneklerini gözlemleyerek kendi yaşadığı merhamet deneyimlerini yorumlamalarını sağlamak.

Eğitici, öğrencilere merhamet kavramını yansıtan fotoğrafları göstererek aşağıdaki soruları yöneltir:

- Hayvanlar arasında da merhamet duygusundan bahsetmek mümkün müdür?
- Görselleri nasıl yorumlayabiliriz?
- Canlılarda merhamet duygusu olmasaydı neler olabilirdi?

Etkinlik	Doktor
Hedef Kitle	Temel Eğitim

Yataktaki adam, başucunda bekleyen genç doktora:

– Allah senden razı olsan evladım, dedi. Benim için yurt dışından zahmet edip buraya kadar gelmeni, yaşadığım sürece unutmayacağım.

Ameliyat edilen kişi, büyük bir hastanenin başhekimiydi. Tedavisi ancak yurt dışında mümkün görülen hastalığı aniden artınca, doktor arkadaşları onun böyle bir yolculuğa dayanamayacağını anlamış ve kurtarma umudunun azlığına rağmen onu ameliyat etmeye karar vermişlerdi. Ameliyat oldukça zordu. Başhekimin yaşadığı rahatsızlık da yeni bir ihtisas sahasına aitti. Bundan dolayı ameliyat edip etmeme konusunda doktorlar tereddüt içindeydi.

Başhekimin hastalığını tedavi edebilecek bilgi ve donanıma sahip olan sayılı uzmanlardan biri olan bir genç doktor nereden haber almışsa almış ve Hızır gibi yetişip onu ameliyat etmiş ve hastalıktan kurtulmasını sağlamıştı.

Yaşlı doktor kendine gelmiş, zorlu ameliyat sürecini hekimlerden öğrenmişti. Ameliyatı yapan doktora nasıl teşekkür edeceğini bilemiyordu. Hemen yanında oturan bu genç adamın ellerini sıkarcasına tutuyordu. Hayata yeniden dönmenin sevinciyle şu sözler dilinden dökülüyordu:

– Ameliyat için bana narkoz verileceği anda her nedense gençlik yıllarıma döndüm. Henüz toy bir asistandım, küçük bir çocuk ciddi bir rahatsızlık geçiriyordu. Ameliyatı riskli olduğu için doktor arkadaşlarım bu sorumluluğu üstlenmekten kaçınıyor ve çocuğun anne babasına başka hastaneye gitmesini söylüyordu. Hâlbuki kaybedecek bir dakikası bile yoktu yavrucağızın. Geçen her an aleyhine işliyordu. Allah'ın yardımına sığınarak tedaviyi üstlenmiş, büyük bir özveri ve dikkatle o çocuğu ameliyat etmiştim. Ameliyat başarılı bir şekilde gerçekleşmişti çok şükür.

Genç doktor başhekimin daha fazla yorulmasını istemiyordu ama o sözlerini tamamlamakta kararlıydı:

– Narkozun etkisiyle bilincimi kaybetmeden önce işte o çocuğun gülümseyişi geldi gözlerimin önüne. Ciddi bir risk almış olsam da zor durumda olan küçük çocuk için elimden gelenin en iyisini yapmışım. Bütün hastalarımın bir yakınımla ilgilenir gibi ilgilendim. Allah da bu iyiliklerim karşılığında seni imdadıma göndermiş olmalı.

Genç doktor, ancak bir babanın evladına karşı gösterebileceği sıcaklıkla kavranan ellerini kurtarıp biraz geriye çekildi ve ameliyat izini açıp gösterdi başhekime. Şunları söyledi nemli gözlerini silerken:

– Allah hiçbir iyiliği unutmaz efendim. Kurtardığınız o çocuk bendim.

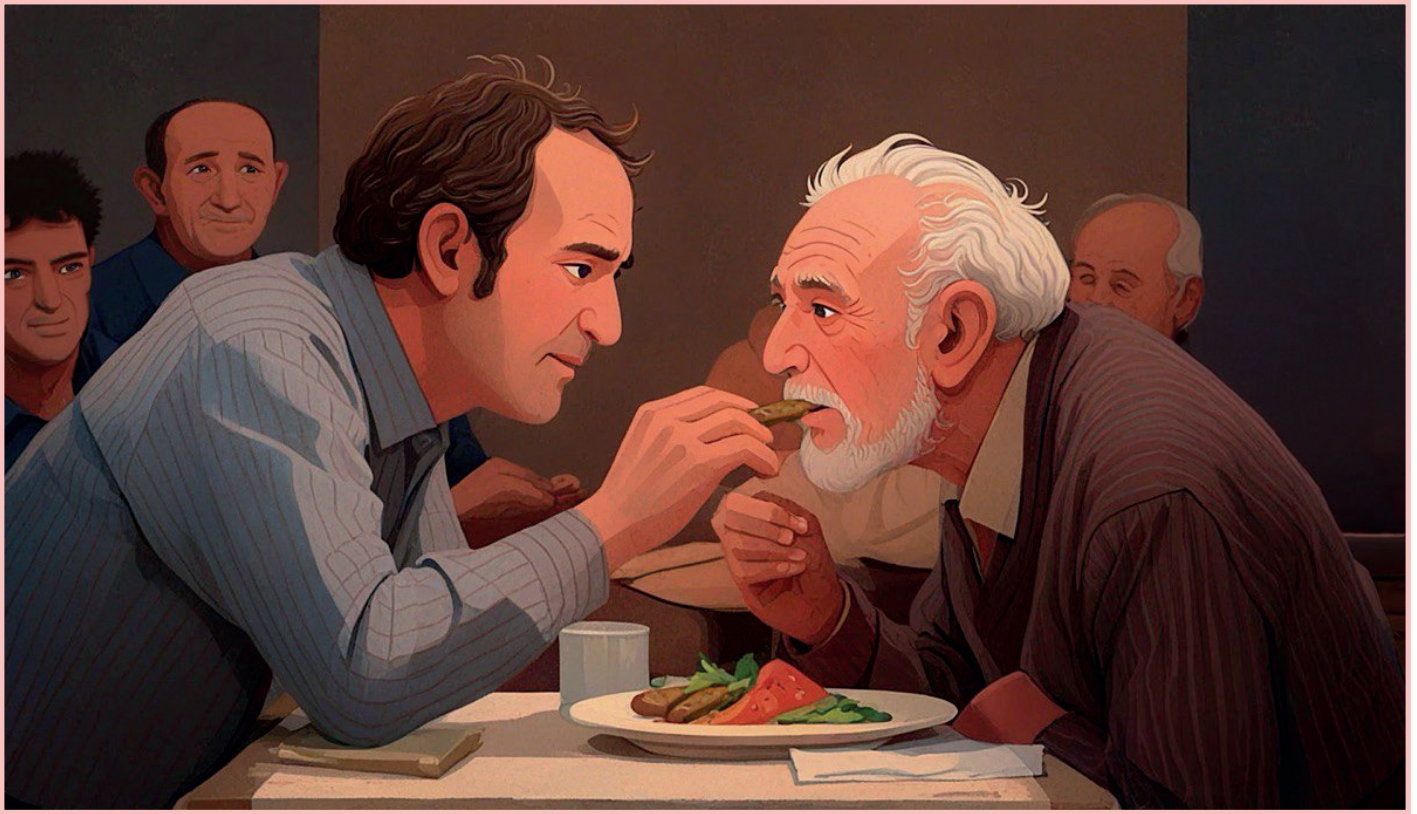
(Düzenlenmiştir.)

Kaynak: Fatih AKMAN/Üç Arkadaş; Öz Eleştiri Vefa Samimiyet

SORULAR

1. İyilik yaparken karşılık beklemek doğru olur mu?
2. “İyilik eden iyilik bulur.” atasözünü yorumlayınız.
3. Hikâyeden nasıl bir ders çıkarılabilir?

Etkinlik	İz Bırakmak
Hedef Kitle	Temel Eğitim

Kuzu etinden yapılan yaprak döneri çok severdi. Bir gün, canı yaprak döneri o kadar çekti ki oğluna söylemiş bulundu bir anda. Babasının uzun zaman sonra ilk defa kendisinden bir şey istediğini duyan Faruk Bey, babasını güzel bir lokantaya götürdü. Babası, oğluna zahmet vermemek için yemeği önce kendi yemek istedi. Ancak elleri titrediği için lokmayı ağzına götürürken her seferinde üzerine döktü, dönerin yağı sakalına damladı.

Lokantadaki insanların bakışları da onların üzerindiydi. Yaşlı adamın yemek yiyişine bakıyorlardı. Babasının yemekte zorlandığı gören Faruk Bey sabır ve itina ile lokmaları ona yedirmeye başladı.

Nihayet yemek bitti ve güzel yürekli evlat babasını alıp lavaboya götürdü. Onun elini, yüzünü iyice yıkadı. Üstünü başını silip temizledi. Ardından da koluna girip onu dışarı çıkardı. Masaya geri döndüklerinde babasının saçlarının bozulduğu fark etti. Şefkatle saçını, sakalını düzeltip taradı. Gözlüklerini silip gözüne taktı.

Lokantada bulunanların meraklı belki biraz da alaycı bakışları hâlâ onların üzerinde idi. Hiçbir bakışı umursamıyordu Faruk Bey. Yüzünde hep tebessüm vardı babası çok sevdiği yemeği mutlulukla yediği için.

Yemek parasını ödeyip çıkıyorlardı ki babasının yaşlarında olan bir beyefendi ona seslendi:

– Hey evlat, burada bir şey bıraktığının farkında mısın?

Neyin kastedildiğini anlamadı. Bir müddet düşündükten sonra cevap verdi:

– Hayır, masada bir şey bıraktığımı sanmıyorum.

Yaşlı adam:

– Hayır evlat, yanılıyorsun. Sen burada çok değerli bir şey bırakıp gidiyorsun!

Şaşkınlık içinde:

– Ne bıraktım ki ben?

– Sen burada, her evlat için bir ders ve her baba için bir umut bırakıp gidiyorsun!

Tam bir sessizlik hâkim olmuştu salona. Herkes yaptığından, düşündüğünden utanç duyuyordu.

Unutmuşlardı bir an, her sıkıntıda babalarına sığındıklarını:

– Baba! Şunu istiyorum.

– Baba! Bana şunu al.

– Ama bir defa olsun dememişlerdi sanki:

– Yanımdasın ya baba, benim için her şeye değer!

– Babam! Senin yanında olmak benim için dünyalara bedeldir.

Gerçek sevgi neydi? Sadece ihtiyaç duyduğunda yardımına başvurmak mıydı? Karşılık beklemeden gönül bağına devam ettirmek değil miydi esasında? Sevgi merhametti, vefaydı, emekti, iyi günde de kötü günde de yanında olmaktı.

(Düzenlenmiştir.)

Kaynak: Fatih AKMAN/Üç Arkadaş; Öz Eleştiri Vefa Samimiyet

SORULAR

1. Faruk Bey'in yerinde siz olsaydınız nasıl davranırdınız?
2. Hikâyede geçen "Sevgi merhametti, vefaydı, emekti, iyi günde de kötü günde de yanında olmaktı..." sözünden ne anlıyorsunuz?
3. Bu hikâyeden nasıl bir sonuç çıkartılabilir?

Etkinlik	Merhamet
Hedef Kitle	Temel Eğitim

Merhamet, bir insanın başkalarının sıkıntılarına, acılarına duyduğu derin empati ve onlara yardım etme isteğidir. Merhamet, sadece bir duygu değil, aynı zamanda bir eylemdir. Dinimiz İslam, merhameti en yüksek erdemlerden biri olarak kabul eder ve bu erdemin kaynağı Allah'tır. Allah, hem insanlara hem de tüm yaratıklara karşı büyük bir merhamet sahibidir. "Rahmetim her şeyi kuşatmıştır." (A'râf, 156) buyurarak merhametinin evrendeki her varlık üzerinde etkili olduğunu bizlere bildirir. İslam'a göre bir insan ancak Allah'ın merhametini anlayarak ve O'na yaklaşarak gerçek merhameti yaşayabilir.

Allah, merhametinin sonsuzluğuyla tanınır. Kur'an-ı Kerim'de Allah, merhametini her şeyin üstünde tutar. En bilinen iki ismi olan "Er-Rahman" ve "Er-Rahim" bu sonsuz merhametin simgeleridir. Er-Rahman, tüm kâinata yayılmış olan, her yaratılışta görülen merhameti ifade ederken; Er-Rahim, Allah'ın inananlara ve O'na yönelenlere özel merhametini belirtir. Her işimizin başında çektiğimiz "Besmele" boşuna dillerimize pelesenk değildir.

Bir hadiste, Resulullah (sav) şöyle buyurmuştur: "Allah, merhametli olanlara merhamet eder. O hâlde yeryüzünde merhametli olun ki, gökyüzündeki merhametli olan da size merhamet etsin." (Buhari) Bu hadis, merhametin Allah'a ait olduğunu ve insanlara da bu merhameti aktarma sorumluluğunun verildiğini açıkça ifade eder.

Merhamet ve acıma, bazen benzer gibi görünse de aslında farklı anlamlar taşır. Acıma, genellikle bir kişinin karşılaştığı zorluklar veya sıkıntılar karşısında duyulan duygusal bir tepkiyi ifade eder; bu duygu, bazen üstten bakılan bir durum yaratabilir ve kişiyi küçümseme hissiyle karışabilir. Oysa merhamet, yalnızca bir kişinin acılarına duyarlı olmakla kalmaz, aynı zamanda bu acıları hafifletmek için içsel bir istek duymayı da içerir. Merhamet, şefkat ve yardımseverlikle hareket etmeyi gerektirirken, acıma çoğu zaman sadece uzaktan bir gözlemle sınırlı kalabilir. Merhamet, insanları eşit görme ve onları anlayarak yardım etme isteğiyle yoğrulurken, acıma çoğu zaman bir üstünlük duygusu barındırabilir. İslam'da merhamet, Allah'ın en güzel sıfatlarından biri olup başkalarına karşı daha derin, anlayışlı ve yardımsever bir yaklaşım sergilemeyi öğütler.

İnsan merhametli olabilmek için öncelikle Allah'ın merhametini anlamalı ve içselleştirmelidir. Allah'ın bizlere sunduğu nimetlere, sabırla karşılaştığımız zorluklara ve başkalarına gösterdiğimiz şefkatle, Allah'ın merhametine benzer bir merhamet sergileyebiliriz.

Merhamet, sadece bir duygu değil, aynı zamanda bir eylemdir. Bir insanın sıkıntılarını hafifletmek, ona destek olmak ve ihtiyaçlarını karşılamak, merhametin somut bir ifadesidir. Merhamet, insanların hata yapabileceğinin bilincinde olarak onları affetmekle de kendini gösterir. Allah'ın merhameti gibi, biz de başkalarının hatalarını hoşgörüyle karşılamalı ve onlara ikinci bir şans vermeliyiz.

Merhametin zirve durumlarından biri de başkalarının iyiliği için özveride bulunmaktır. Merhamet, başkalarının yararına çalışmak ve onların huzurunu, mutluluğunu kendi mutluluğumuz gibi görmektir. Bu açıdan bakıldığında annelerimizin merhamet kahramanları olduğunu söylemek hiç de zor olmaz.

Merhametli olmak, hem bireysel hem de toplumsal anlamda büyük faydalar sağlar. Merhamet, insanları birbirine yakınlaştırır, toplumsal dayanışmayı güçlendirir ve toplumda barışın hâkim olmasına yardımcı olur. Merhametli bir insanın gönlü huzurlu, kalbi rahat olur. Çünkü merhamet, insanı sadece başkalarıyla değil, aynı zamanda kendisiyle de barıştırır.

Sonuç olarak, merhamet bir insanın sahip olması gereken en değerli hasletlerden biridir. Merhamet, Allah'ın bize sunduğu bir nimettir ve bu nimeti başkalarına da aktarmak, bizi hem dünya hem de ahiret saadetine götürür.

Allah, merhametli kullarını sever ve onlara rahmetini bolca verir. Bizler de bu güzel sıfatı kendimizde en iyi şekilde barındırmalı ve hayatımızın her anında başkalarına merhametle yaklaşmalıyız.

Merhamet! Sen ne güzelsin!

Ayşegül GÜRBÜZ

SORULAR

1. Metinde geçen "merhameti aktarma sorumluluğunu" nasıl açıklanabilir?
2. Kimlere karşı merhametli olunmalıdır?
3. Merhamet ve acımak arasında nasıl bir fark vardır?

DİJİTAL İÇERİK

<https://www.youtube.com/watch?v=CurP0tC4HGc>

Video Tanıtıcı Notlar

Başlık: Şefkat Medeniyeti 9. Bölüm-Kuş Evleri

Hedef Kitle: Temel Eğitim-Ortaöğretim

Süre: 5 dakika

Konu: Canlılara Merhamet

https://www.youtube.com/watch?v=MvTUvg5T_20

Video Tanıtıcı Notlar

Başlık: Şefkat Medeniyeti 3. Bölüm-Hamal Taşı

Hedef Kitle: Temel Eğitim-Ortaöğretim

Süre: 5 dakika 58 saniye

Konu: Merhametin Mimarimizdeki Yansıması

<https://www.youtube.com/watch?v=PdbAXpqOcGo>

Video Tanıtıcı Notlar

Başlık: Mesele 9. Bölüm-Merhamet

Hedef Kitle: Ortaöğretim

Süre: 6 dakika 54 saniye

Konu: Günlük Hayattan Merhamet Örnekleri

https://www.youtube.com/watch?v=sxTKV_5LEj4

Video Tanıtıcı Notlar

Başlık: Merhamet Nedir?-İnsan Hâlleri

Hedef Kitle: Ortaöğretim

Süre: 3 dakika 17 saniye

Konu: Merhamet Acımak Mıdır?

MESAJINI GÜÇLENDİR

Ayet ve Hadisler

"...İman edenlerden olup birbirine sabrı tavsiye edenlerden, birbirine merhameti tavsiye edenlerden olanlar var ya, işte onlar ahiret mutluluğuna erenlerdir."

Beled 90/17-18

"Onlara (anne babana) merhametle ve alçak gönüllülükle kol kanat ger. "Rabbim! Onlar nasıl küçüklükte beni şefkatle eğitip yetiştirdilerse şimdi sen de onlara merhamet göster." diyerek dua et."

İsra Suresi 17/24

"Kim bir Müslümanın dünya sıkıntılarından bir sıkıntıyı giderirse, Allah da onun kıyamet günündeki sıkıntılarından birini giderir. Kim darda kalan bir kimsenin işini kolaylaştırırsa Allah da dünya ve âhirette onun işlerini kolaylaştırır. Kim bir Müslümanın ayıbını örterse Allah da dünya ve ahirette onun ayıplarını örter. Kul, kardeşinin yardımında olduğu sürece, Allah da onun yardımcısı olur."

Ebû Dâvûd, Edeb, 60

Özlü Sözler

"Bilmezsın hangi kırık gönlün duasıdır karanlıklarını aydınlatan, sana ummadık kapılar açan.

Bilmezsın kimin için ettiğın dua, seni böyle ayakta tutan!"

Mevlana

"Merhamet ve şefkatte güneş gibi ol. Başkalarının hatalarını örtmede gece gibi ol. Cömertlik ve fedakârlık da akarsu gibi ol."

Mevlana

Esma'ül Hüsnâ

ER-RAHMAN (cc):

- Şefkat ve merhamet duygularını yaratan
- Bütün varlıklara merhamet eden
- Ayırt etmeksizin bütün yaratılanlara nimetlerini çokça veren

ER- RAHMAN İSMİ HAYATIMA NASIL YANSIR?

- Eğitici, öğrencilere Esmâü'l-Hüsna'nın açıklamasını yapar.
- Eğitici, öğrencilere "Allah'ın güzel isimlerinden olan Er-Rahman ismini hayatımıza nasıl yansıtabilirim?" sorusunu sorar.
- Cevaplar alındıktan sonra eğitici, yukarıda verilen açıklamaları öğrencilerle paylaşır.

ÖĞRENCİLERİMİZİN KALEMİNDEN

Değerli Eğitimci,

ÇEDES Projesi kapsamında bu ay yapılan etkinliklerin öğrencilerinizin kişisel, sosyal, duygusal ve davranışsal açıdan gelişimlerine katkılarını, duygu ve düşüncelerini kendi özgün dilleri ile ifade edebilecekleri bir öğrenci mektubu şablonu aşağıda verilmiştir. Bu ay yaptığınız etkinliklere katılım sağlayan ve gönüllü olan öğrencilere mektup şablonunu ulaştırarak duygu, düşünce ve hislerini ifade edebileceklerine ilişkin açıklama yapınız.

Bu mektuplar yıl sonuna kadar muhafaza edilmelidir.

Sevgili Çedes Ailem,

1. Etkinlik

Etkinlik	Eski Fotoğraflar
Hedef Kitle	Aile Bireyleri
Amaç	Ailede sevgi bağlarının güçlenmesine katkı sağlamak.

- Aile büyüklerimiz ve akrabalarımızla birlikte önceden herkesin uygun olduğu bir zaman belirlenir.
- Aile fertleri ve çocuklar teknolojiye uzak kalarak telefonlarını, tabletlerini bulundukları odanın dışına bırakır.
- Çok eski fotoğraflar önceden hazırlanarak o günlerin hikâyeleri konuşulur.
- Çocukların hangi emekle ne zorluklarla nasıl büyütüldüğü büyükler tarafından fotoğraflar üzerinde anlatılır.
- Aile büyükleri ve akrabalarla eski günlerle ilgili hatıralar paylaşılır.
- Öğrenci bu etkinlik sonrası duygularını içeren bir hatıra mektubu yazar.
- Mektubu ileriki yaşlarda okumak için bir zarfa koyar ve üzerine "Kırkklı yaşlarıma mektup" diye yazarak kaybolmayacak bir yerde saklar.

NOT: Eğitici bu görevi verirken anne babasını kaybetmiş veya psikolojik olarak etkilenebilecek öğrenciler varsa başka etkinlik seçmelidir.

2. Etkinlik

Etkinlik	Hayvanlara Merhamet
Hedef Kitle	Aile Bireyleri
Amaç	Doğadaki tüm canlılara merhametle bakma farkındalığı oluşturmak.

- Havalarda soğuk olduğu zamanlarda sokak hayvanlarının sığınabilecekleri sıcak mekânlar, kafesler, kulübeler vb. oluşturulabilir,
- Çocuğunuzla birlikte sokaklarda hayvanların yoğun yaşadığı bölgelere yiyecek ve su koyabilir,
- Beraber bir hayvan barınağı ziyaret edebilirsiniz.

3. Etkinlik

Etkinlik	Dede/Nine-Torun Buluşmaları
Hedef Kitle	Aile Bireyleri
Amaç	Akrabalık ilişkilerinde sevgi bağlarını güçlendirmek.

- Aile büyükleri hayattaysa çocukların bu büyüklerle buluşmaları sağlanır.
- Onların yaşanmış hikâyeleri çocuklar tarafından dinlenir.
- Not alınır. Dinlenen hikâyeler, alınan notlardan da yararlanılarak sözlü olarak değerler kulübü öğrencileriyle paylaşılır.
- Aile büyükleri hayatta değil ve tarihi mirası, manevi değerleri aktarabilecek büyüklere ulaşamaz ise bu görevi anne-baba veya yakın akrabalar da üstlenebilir.

VELİ DİJİTAL İÇERİK

<https://www.youtube.com/watch?v=YFziYIIYxQs&t=1s>

Video Tanıtıcı Notlar

Başlık: Ailem 5. Bölüm: Sevmek ve Güvenmek

Süre: 10 dakika 34 saniye

Konu: Ailede Güven Temelli Sevgi

https://youtu.be/yzTZpPIMaRk?si=ZMzBk_cHB1RuTAyE

Video Tanıtıcı Notlar

Başlık: Ailem 24. Bölüm-Arkadaş

Süre: 11 dakika 15 saniye

Konu: Dostluğa Giden Yolda Ailenin Örnekliği

<https://www.youtube.com/watch?v=Uord0c2aCv4>

Video Tanıtıcı Notlar

Başlık: Merhamet-Değer ve İnsan 1. Bölüm

Süre: 25 dakika 1 saniye

Konu: Merhamet Değerinin İnsani İlişkilerdeki Yeri

Değerli Velimiz, ÇEDES Projesi kapsamında bu ayki değerlerimiz; sevgi, dostluk ve merhamet.

Yaşı kimliği statüsü ne olursa olsun herkes sevgiye muhtaçtır. Mutlu ve hayata dengeli bakabilen bir çocukluğun temelinde çocuğun aile bireylerinden gördüğü sevgi yatar. Her anne baba çocuğunu sever ama her anne baba sevgisini çocuğuna hissettirmeyebilir. Bazen çocuk eğitimi ile ilgili yanlış bilgi ve düşüncelere sahip oldukları için sevgilerini göstermekten kaçınabilirler. Bazen de çocukların sevgi dilini anlayamadıkları için sevgilerini onlara yeterince yansıtamazlar. Ama anne babalar tarafından unutulmaması gereken bir gerçek vardır; çocuğunuzun sevgi deposunu boş bırakarak ona büyük zarar verebilirsiniz. Sizler sevgi deposunu yeterince dolduramazsanız, başkalarıyla sevgi depolarını doldurmaya çalışacaklardır.

"O benim çocuğum elbette onu seviyorum. Bunu bilmesi lazım." diye düşünmeyip sevdiğinizi çocuğunuza onun sevgi dilini keşfederek açıkça ifade etmelisiniz. Çocukların penceresinden bakabilmek adına aşağıdaki hikâyeyi sizlerle paylaşmak istedik.

BİR SAAT

Adam yorgun argın eve döndüğünde beş yaşındaki çocuğunu kapının önünde beklerken buldu.

Çocuk babasına:

– Baba bir saatte ne kadar para kazanıyorsun, diye sordu...

Zaten yorgun gelen adam,

– Bu senin işin değil, diye cevap verdi.

Bunun üzerine çocuk:

– Babacım lütfen, bilmek istiyorum, diye üsteledi.

Adam:

– İlla da bilmek istiyorsan iki bin, diye cevap verdi.

Bunun üzerine çocuk:

– Peki, bana bin lira borç verir misin? diye sordu.

Adam iyice sinirlenip:

– Benim senin saçma oyuncaklarına ve benzeri şeylerine ayıracak param yok. Hadi, derhal odana git ve kapını kapat, dedi.

Çocuk sessizce odasına çıkıp kapıyı kapattı.

Adam sinirli sinirli; "Bu çocuk nasıl böyle şeylere cesaret eder ?" diye düşündü. Belki de gerçekten lazımdı. Yukarıya, çocuğunun odasına çıktı ve kapıyı açtı.

Yatağında olan çocuğa:

– Uyuyor musun? diye sordu.

Çocuk:

– Hayır, diye cevap verdi.

Al bakalım, istediğin bin lira. Sana az önce sert davrandığım için üzgünüm ama uzun ve yorucu bir gün geçirdim, dedi.

Çocuk sevinçle haykırdı:

– Teşekkürler babacığım... Ve hemen yastığının altından diğer buruşmuş paraları çıkardı. Babasının yüzüne baktı, yavaşça paraları saydı.

Bunu gören adam iyice sinirlenerek:

– Paran olduğu hâlde neden para istiyorsun? Benim, senin çocuk oyunlarına ayıracak vaktim yok diye yeniden kızdı.

Çocuk:

– Param vardı ama yeterince yoktu, dedi ve yüzünde mahcup bir gülücükle paraları babasına uzattı:

– İşte iki bin... Şimdi bir saatini alabilir miyim babacım?

Kaynak: Fatih AKMAN/Üç Arkadaş; Sevgi Başarı Zenginlik

Sevgi dolu çocuklar yetiştirmenin sonuçlarını; sağlıklı kişilik, sağlam karakter, güçlü ve yeterli benlik, yaradılış ve hakikate uyumlu bir bütünlüğe ulaşmış kimlik, kemale ulaşma potansiyeli, yüksek hayat başarısı ve mutluluk olarak özetleyebiliriz. Sevgi deposu ailesi tarafından dolan bir çocuk doğru arkadaşlıklar ve dostluklar kurarak, merhametli, duyarlı, her açıdan dengeli bir hayat yaşama fırsatı bulacaktır.

Bizler de Değerler Kulübü olarak bu ayki değerlerimiz olan "Sevgi-dostluk-vefa" konusunu işlerken sevginin bir duygu olduğu kadar eylem de gerektirdiğini; emek, çaba, sabır ve fedakârlık yaparak anlam kazanacağını, gerçek yaşamda ve sanal dünyada dostluklar kurulurken nelere dikkat edilmesi gerektiğini öğrencilerimizle etkinlikler yaparak kazanıma dönüştürmek istiyoruz.

Hedeflerimize ulaşmada siz değerli velilerimizin destekleri bizim için çok önemlidir. Bu nedenle yapacağımız etkinlikler süresince sizlerin de bize destek olacağına inanıyoruz. Özellikle kaynaşma, duygu, düşünce ve fikir paylaşımı amacıyla yapacağımız "Veli Buluşmaları" etkinliğinde sizleri de aramızda görmek, bizler için mutluluk verici olacaktır.

Kazanımlara ulaştırmada yapacağımız etkinliklerin etkili ve kalıcı olabilmesi için;

- ✓ Çocuğunuzla kulüp faaliyetlerinde yapılan etkinlikler hakkında sohbet etmenizi,
- ✓ Çocuklarınızla iletişiminizde olumlu söz ve eylemlere yer vermenizi,
- ✓ Kazanımları destekleyici anılarınızı,
- ✓ Değerlerin aktarımının sağlanabileceği ortamlarda çocuğunuzla birlikte daha çok bulunmanızı,
- ✓ Çocuğunuzun olumlu davranışlarını takdir etmenizi,
- ✓ Eğitici tarafından çocuğunuza verilen görevlerde onu destekleyici olmanızı,
- ✓ Söz, tutum ve davranışlarınızla çocuğunuza örnek olmanızı önemsiyor vereceğiniz destek için teşekkür ediyoruz.

MEBDinOğretimiTV

ÇEDES TÜRKİYE

cedesturkiye

cedes.meb.gov.tr
dinogretimi.meb.gov.tr

PUSULA

Çevre ve Değerlerde

Çevre Duyarlıyım Değerlerime Sahip Çıkıyorum Projesi Aylık Eğitici Kılavuzu-Şubat 2025

Sevgi-Dostluk-Merhamet

ISBN: 978-975-11-8266-1

*Çevreme Duyarlıyım
Değerlerime Sahip Çıkıyorum*

Millî Eğitim Bakanlığı
Din Öğretimi Genel Müdürlüğü
Emniyet Mahallesi Gazeteci Yazar Muammer Yaşar Cad.
MEB Beşevler Kampüsü F Blok 06560
Yenimahalle/Ankara